

Directa

setmanari de comunicació

Núm 348 19 de febrer de 2014 1,70 €

Panrico resisteix

La plantilla de Santa Perpètua de Mogoda manté la vaga indefinida contra els acomiadaments des de fa quatre mesos

PÀGINES 6-7

8-9

Les polítiques de Bauzá encaminen **Mallorca** cap al col·lapse ambiental

A fons

Violència policial: la generació de por com a mecanisme de **control social**

16

Miloslav Ransdorf: "Avui, **Txèquia** votaria en contra de l'entrada a la Unió Europea"

19

Acció i treball: entrevista col·lectiva a la **nova escena musical** barcelonina

ESTIRANT DEL FIL

Podríem definir els *lobbies* com un grup de persones influents que intenta persuadir activament els poders públics, especialment els legisladors, perquè afavoreixin els seus interessos. Però el debat sobre els límits entre què considerem un grup de pressió i què no encara segueix ben viu. Tanmateix, *lobbistes* i càrrecs públics es continuen relacionant a l'ombra i en silenci per teixir complicitats i beneficiar interessos mutus.

POLÍTICA // ELS 'LOBBIES' MÉS INFLUENTS PODRIEN QUEDAR FORA DEL FUTUR REGISTRE DE GRUPS D'INTERÈS DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

Els 'lobbies' de Catalunya, complicitats sense control

David Bou
@dvdbou

Arriba tard i tot apunta que encara s'endarrerirà més. La proposició de llei de transparència, accés a la informació pública i bon govern que els grups parlamentaris catalans fa mesos que debaten en una ponència conjunta encara s'està redactant. La nova llei pretén satisfer algunes de les principals demandes de la societat civil i apaivagar la crisi política i de confiança que pateixen les institucions públiques. Amb aquest objectiu, l'esborrany de la proposició de llei, al qual ha tingut accés aquest mitjà, afirma que la norma té com a finalitat "la incentivació de la participació ciutadana, la millora de la qualitat de la gestió administrativa i la garantia de rendiment de comptes i de responsabilitat en la gestió pública". El projecte es va començar a tramitar durant la legislatura anterior i va quedar aturat arran de la convocatòria d'eleccions anticipades. El mes de febrer de l'any passat, amb el nou Parlament constituït, els partits van reprendre les negociacions, però, avui dia, la ponència encara no ha consensuat un text definitiu per portar a debat

La creació del registre de 'lobbies' anirà a càrrec de la Generalitat, els ens locals i les universitats públiques

al ple del Parlament. Tot i que es preveia que la llei rebria el vistiplau de la cambra catalana el gener, caldrà esperar com a mínim fins al mes de març o d'abril, tot i que fonts de l'hemicicle consultades per aquest setmanari pronostiquen que serà difícil arribar a un acord i iniciar el tràmit parlamentari abans de l'estiu. Posteriorment al seu pas pel ple del Parlament, el text es tornaria a debatre en una comissió i estaria subjecte a noves esmenes. Els principals esculls per al consens són la definició de l'òrgan que s'encarregarà de vetllar pel compliment de la norma i la configuració del registre de grups de

pressió o d'interès (*lobbies*) que preveu crear la nova llei.

REGISTRE DE 'LOBBIES'

Una de les novetats més destacades de la futura llei serà la creació d'un registre de grups d'interès o *lobbies*, contemplada al títol cinquè de l'esborrany de la proposició de llei. La creació d'aquest registre anirà a càrrec de la Generalitat, els ens locals, les universitats públiques i els organismes dependents o vinculats a aquestes administracions i la seva finalitat serà "la inscripció i el control de les persones i les organitzacions que treballen per compte propi i participen en l'elaboració i l'aplicació de les polítiques públiques en defensa d'interessos de terceres persones o organitzacions". Aquesta futura eina haurà de publicitar les trobades que facin els *lobbies* amb càrrecs públics i els informes o altres contribucions desenvolupades en relació a les matèries tractades. Les persones declarants hauran d'informar les

institucions de les seves activitats, de la clientela a qui presten serveis i de les percepcions econòmiques que reben. També estaran subjectes a un codi de conducta, l'incompliment del qual podrà comportar la suspensió temporal o la cancel·lació de la inscripció al registre i la denegació d'accés a les oficines i els serveis de les institucions de les persones afectades i les organitzacions a les quals representen. D'aquesta manera, la Generalitat de Catalunya pretén equiparar-se la Unió Europea (UE) i els Estats Units, que ja disposen de mecanismes reguladors en aquest àmbit.

LES OMBRES DEL REGISTRE

Es preveu que el registre sigui públic i d'inscripció obligatòria per aquelles persones i institucions que desenvolupin "activitats susceptibles d'influir (...) mitjançant remuneració". En aquest darrer matís, trobaríem la primera escapatòria per alguns dels *lobbies* més influents de Catalunya, que no actuen a canvi de perce-

Roda de premsa conjunta entre membres del govern i representants de Barcelona World a la Generalitat el setembre de 2012

bre cap remuneració econòmica directa, sinó que basen la seva actuació en el tràfic d'influències i els tractes de favor. Aquestes activitats remunerades es defineixen en l'àmbit d'aplicació del registre, on es contemplen tasques que van des dels contactes amb autoritats i càrrecs públics fins a les contribucions i la participació voluntàries en consultes oficials sobre propostes legislatives, normatives, actes jurídics o altres consultes. En segon terme, però, l'articulat de la norma -encara provisional- exclou directament de la inscripció al registre els partits polítics, els sindicats, les associacions patronals, els col·legis professionals, les entitats municipals i locals i "les entitats i associacions de la societat civil organitzada que no rebin remuneració per l'acció que realitzen". Aquest supòsit exclouria directament centres de poder tan importants i influents com la patronal de les cimiteres -controlada, a Catalunya, per la família Molins- o el Círculo Eucestre, entre d'altres. ◀

91

L'esborrany de la proposta de llei de transparència de la Generalitat de Catalunya té 91 articles

6

Per cada escó del Parlament Europeu hi ha 6 'lobbistes' que competeixen per condicionar les eurodiputades

15.000

membres de diferents 'lobbies' tenen capacitat d'influència activa a les institucions europees

Millet i Montull surten del jutgat després de declarar davant del jutge l'octubre de 2013 / GIANLUCA BATISTA

Els 10 'lobbies' més influents de Catalunya i els seus presidents

CAMBRA DE COMERÇ DE BARCELONA
Miquel Vallès i Maseda

CAMBRA DE LA PROPIETAT URBANA DE BARCELONA
Hilario Rabal Oroz

CAMBRA OFICIAL DE CONTRACTISTES D'OBRES DE CATALUNYA
Francesc Boixadós Bertran

CÍRCULO ECUESTRE
Borja García-Nieto Portabella

CERCLE D'ECONOMIA
Antón Costas

REAL CLUB DE POLO DE BARCELONA
Eudaldo Bonet Ferrer

GRUP GODÓ
Javier Godó Muntañola

AGBAR
Angel Simón Grimaldos

ABERTIS
Salvador Alemany Mas

CAIXABANK
Isidre Fainé Casas

Les quatre-centes famílies no volen llums ni taquígrafs

Eurovegas com a exemple del 'modus operandi' dels grups d'interès a Catalunya

D. B.
@dvdobou

Sense llum i sense taquígrafs. Els lobbies i els grups de pressió acostumen a tenir la peculiar habilitat de treballar des de l'ombra, lluny de les càmeres de televisió. Fortunes familiars - en alguns casos lligades a la noblesa - que han especialitzat el seu negoci en adquirir el monopoli de sectors estratègics de l'economia. L'aigua, l'electricitat, la telefonia, el ciment o camps de golf, pistes d'esquí i hotels. L'avantatge de tenir fil directe amb els càrrecs públics - són pocs, els caps de conselleria o de ministeri que no apareixen a les seves agendes de telèfons - els assegura la pota institucional per influir en la presa de decisions legislatives que afavoreixin els seus negocis privats.

Quan Barcelona havia d'optar a construir el macrocomplex de joc Eurovegas sobre els terrenys agrícoles del delta del

Llobregat, es va parlar molt del lobbie sionista a Catalunya. El *modus operandi*, en aquell cas, va ser molt semblant al que s'ha emprat en els casos del Quart Cinturó, el Túnel de Bracons o el trasvassament de l'Ebre -aquest últim, de moment, també frustrat.

Sheldon Adelson, magnat del joc i impulsor d'Eurovegas, va fer un viatge a Barcelona envoltat de secretisme el febrer de 2012

Sheldon Adelson, magnat del joc i impulsor d'Eurovegas, va fer un viatge a Barcelona el febrer de 2012, envoltat de secretisme, durant el qual es va reunir amb Isak Andic (president de Mango), Carles Vilarrubí (vicepresident de la filial espanyola de la Banca Rothschild), el conseller Andreu Mas-Colell i la seva

dona Esther Silverstein. Un bon àpat fora dels focus mediàtics va servir per prendre nota de totes les condicions imposades per Adelson per donar el vistiplau a instal·lar el macrocomplex a Catalunya. El magnat americà anava acompanyat d'un advocat del bufet Quatrecasas i un assessor de l'auditora Price Waterhouse Coopers. El totpoderós conseller d'Economia era a taula, no van caldre mitjancers, tal com ell mateix va explicar a la premsa. El lobby havia aconseguit el que buscava: corretja de transmissió entre el poder financer i la classe política. Feina feta.

La forta oposició social al projecte d'Eurovegas, fonamentada en la preservació del paratge natural del delta del Llobregat, va ser l'element clau que va jugar contra els interessos del lobby i, en un primer moment, el macrocomplex va optar per la candidatura de Madrid. Finalment, però, va decidir volar fins al Japó, a remolc dels Jocs Olímpics de 2020 i, de retruc, dels interessos del capitalisme global.

Les grans decisions que ha de prendre el govern de Catalunya en l'àmbit de les infraestructures i els sectors estratègics passen per un procés de *lobbying* similar al d'Eurovegas: dinars i sopars de gent influent on es parla de com es legislarà i què i com es construirà. És allò de les 400 famílies que deia Felix Millet. La majoria d'aquests cognoms apareixeran, posteriorment, al llistat de gent convidada als sopars de gala que CiU, PSC o PP fan durant les campanyes electorals. Aquests partits saben molt bé que, quan es toca poder, cal tenir en compte la gent poderosa. ◀

POLÍTICA // UN TOTAL DE 15.000 MEMBRES DE MÉS DE 1.000 LOBBIES EXERCEIXEN UNA INFLUÈNCIA ACTIVA A LES INSTITUCIONS EUROPEES

'Lobbies' a la UE: el paradís de l'opacitat

Victor Yustres

@victoryus3

A la Unió Europea, l'agenda política la marquen les persones poderoses. Els grups de pressió (o *lobbies*) dominats per grans empreses i sectors industrials tenen una gran influència en el procés legislatiu a Brussel·les. Aquests vincles, però, estan lluny de ser transparents i, encara menys, de sotmetre's a l'escrutini de la població.

Entre el 30 i el 40% de les lleis aplicades als estats de la UE deriven de legislacions aprovades a les institucions europees. En temes relacionats amb el medi ambient, aquest percentatge arriba al 60%. Una dada valuosa per les grans corporacions, que, per salvaguardar els seus interessos econòmics, han convertit les institucions europees en un dels seus principals camps de batalla a través dels lobbies.

COM OPEREN?

Els lobbies europeus prenen diverses formes per condicionar i orientar les lleis. Una de les més habituals és a través dels grups d'*expertes*. La Comissió Europea, l'únic òrgan amb iniciativa legislativa de la UE, compta amb més de 1.000 grups assessors; entre ells, més de 100 representen grans multinacionals. Segons Yiorgos Vassalos, investigador del Corporate Europe Observatory, els comissaris europeus preferixen consultar les expertes corporatives perquè les seves *recomanacions* solen estar consensuades i pre-aprovades pels estats membres i pels grans grups industrials.

Tot i la gran influència dels grups de pressió, el control de la seva activitat a la UE és gairebé inexistent

La influència sobre el procés legislatiu es complementa amb un gran esforç propagandístic. Aquesta feina, l'assumeixen -principalment- els *think tanks*, uns complexos lobbies propagandístics basats en la publicació d'informes suposadament científics i en l'organització de seminaris, debats, conferències... La seva tasca s'orienta a legitimar unes conclusions que beneficiïn els grups econòmics que representen. Per exemple, el *think tank* neoliberal Stockholm Network va publi-

car nombrosos estudis pseudocientífics que rebutjaven les polítiques per reduir els gasos d'efecte hivernacle i el protocol de Kyoto. En aquest informe, hi participaven, entre d'altres, les transnacionals petrolieres Shell i BP.

Actualment, hi ha un total de 15.000 membres de més de 1.000 lobbies que exerceixen una influència activa a les institucions europees. Al Parlament Europeu, hi ha una mitjana de sis *lobbistes* per escó. El nombre de lobbies que responen a interessos corporatius és cinc vegades superior al dels que defensen el sector públic i la participació ciutadana. Els grups més representats són els serveis financers, el sector energètic i les indústries farmacèutiques i químiques.

POCA TRANSPARÈNCIA

Tot i la gran influència dels grups de pressió, el control de la seva activitat a la UE és gairebé inexistent. L'única mesura aconseguida fins ara és la creació d'un registre de transparència, operatiu des del juny de 2011, on s'inscriuen els lobbies que accepten a la Comissió o al Parlament europeu i fan públiques la seva activitat finan-

cera i les seves transaccions econòmiques. Es tracta, però, d'un registre voluntari: els grups inscrits són, avui, menys d'un terç del total. Això genera una opacitat que, entre altres coses, dificulta la feina de les periodistes que vulguin investigar -més enllà de la superfície burocràtica- els llaços econòmics entre el sector públic i el privat.

Un altre fenomen que està poc controlat és el de les *portes giratòries*, és a dir, el pas de membres de les institucions europees a empreses privades o lobbies. Un informe del grup AlterEU de 2011 va detallar divuit casos de persones amb alts càrrecs dins la Comissió Europea que van passar del sector públic europeu a treballar per lobbies en un interval de pocs mesos.

EL CAS DELS EUA

Els grups com AlterEU, que lluiten per la transparència i la regulació de l'activitat dels lobbies, s'emmirallen en la darrera llei dels Estats Units. L'any 2007, al país nord-americà, bressol dels grups de pressió, es va aprovar l'Open Government Act, que va suposar un gran avenç pel control d'una activitat que mou bilions de dòlars. Aquesta llei obliga els lobbies

a inscriure's i a elaborar informes sobre la seva activitat econòmica cada tres mesos, documents que són consultables immediatament a la web. La llei també els prohibeix fer regals o pagar viatges als legisladors i obliga a publicar el finançament detallat a campanyes polítiques.

"L'objectiu final és saber qui paga a qui, quina quantitat i per quin motiu. Una institució només pot ser legítima per a la ciutadania si els llibres de les finances estan àmpliament oberts", afirma Craig Holman, membre del grup Public Citizen dels EUA. Tot i així, la llei nord-americana té febleses: no hi ha una autoritat central responsable de supervisar l'aplicació de la llei i el problema de les "portes giratòries" continua estant poc regulat.

L'any 2010 AlterEU va formular deu propostes de mínims a les institucions europees per controlar la pressió corporativa i l'accés privilegiat d'alguns grups i regular amb transparència l'activitat dels lobbies. S'ha trobat amb la reticència de les institucions europees i només ha aconseguit avenços insuficients. Els lobbies corporatius es continuen resistint a exposar el seu poder al control democràtic. ◀

Entre el 30 i el 40% de les lleis aplicades als estats de la UE deriven de legislacions aprovades a les institucions europees / EUROSUVILLAGE

AIXÍ ESTÀ EL PATI

6-7

Les treballadores de Panrico de la planta de Santa Perpètua de Mogoda mantenen la vaga indefinida des de fa gairebé quatre mesos

8-9

El GOB Mallorca denuncia les polítiques ambientals de Bauzá amb una campanya que assenyalava els punts del territori en conflicte

AIGUA // UN 54% DELS MUNICIPIS DE LA CONCA DEL TER HA POSAT LA GESTIÓ DE L'AIGUA EN MANS PRIVADES

Aigua és Vida qüestiona la legalitat de la concessió de l'aigua de Vic

Emma Roca

@La_Directa

L'empresa Aigües Vic SA gestiona el servei municipal d'aigua de Vic des de l'any 1949, arran d'una concessió per 99 anys atorgada en ple franquisme. Ara, amb la concessió més que amortitzada, la plataforma Aigua és Vida en qüestiona la legitimitat i la legalitat i s'ha imposat revisar a fons el contracte de concessió per veure si hi ha alguna esclatxa legal per denunciar-lo, com el buit legal que emparava la concessió històrica d'Agbar a l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

El cas de Vic és un dels més flagrants dels que s'exposen a l'estudi que acaba de fer públic Aigua és Vida. El treball inclou els resultats de l'enquesta que la plataforma ha fet a tots els ajuntaments de la conca del Ter per saber la situació exacta de la gestió del servei municipal d'aigua. El resultat és que un 87% de la població de l'àrea, que comprèn municipis del Ripollès, Osona, la Selva, el Gironès i el Baix

"Els ajuntaments acaben sent captius de les concessionàries", assegura el president del Grup de Defensa del Ter

Empordà, ja té un servei municipal de l'aigua en mans privades, tot i que, si ho mirem per municipis, poc més de la meitat dels municipis, un 54%, tenen el servei privatitzat. "Això vol dir que la gestió privada la fan, sobretot, els municipis grans. Dit d'una altra manera, que les empreses privades busquen negoci, sobretot, als municipis grans", comenta Trini Molist, del Grup de Defensa del Ter (GDT), una de les entitats d'Aigua és Vida que ha treballat en l'estudi. Les companyies prio-

ritzen treballar als municipis grans, on la inversió s'amortitza més de pressa.

Ara, l'objectiu d'Aigua és Vida és avançar-se a l'extinció d'alguns dels contractes de concessió i convèncer els ajuntaments dels avantatges de la remunicipalització del servei. I també contrarestar la picaresca que han detectat que duen a terme les companyies, que s'anticipen alguns anys a l'extinció dels contractes fent propostes de pròrroga de la concessió als ajuntaments a canvi del finançament d'inversions. Creen unes necessitats davant les quals els ajuntaments, especialment amb la precarietat econòmica actual, no tenen capacitat de resposta tècnica ni de finançament. A canvi de la inversió, que amortitzen ràpidament, sovint amb un increment del cost per a la usuària final, es prorroguen concessions

que ja són prou dilatades en el temps. "Els ajuntaments acaben sent captius de les empreses concessionàries", assegura Sergi Solà, president del GDT. La pèrdua del *know how*, dels coneixements tècnics, i fins i tot de la mateixa infraestructura és un altre dels efectes perniciosos de la privatització per als ajuntaments.

CONTRACTES IL·LEGÍTIMS

L'estudi d'Aigua és Vida ha detectat concessions com la de Vic, de 99 anys, que fins i tot qualifiquen de "preconstitucional", ja que es remunta al 1949. O d'altres que també inclouen dins el capítol d'*il·legítimes*, com les de Gurb (un contracte de 1992 per 49 anys), Santa Cecília de Voltregà (contracte de 1999 per 45 anys) i Viladrau (contracte fins al 2059). Es dona el cas que la concessionària de

Gurb i Santa Cecília és ATCA, una filial d'Aigües Vic.

"Les empreses concessionàries actuen en règim d'oligopoli", assegura Moisés Subirana, d'Aigua és Vida. Es refereix al fet que una sola empresa, Sorea, filial d'Agbar i, a la vegada, de la multinacional Suez, té el 64% de les concessions de la part alta de la conca del Ter, mentre que Prodaisa, participada per la mateixa multinacional, ostenta el 67% dels contractes de la part baixa, segons dades recollides a l'estudi d'Aigua és Vida. La resta està en mans de Sorea o Aigües de Girona, aquesta última també vinculada a Prodaisa.

Sorea, filial d'Agbar i de la multinacional Suez, té el 64% de les concessions de la part alta de la conca del Ter

L'estudi inclou un resum de la situació de la gestió de l'aigua als 52 municipis que van respondre el qüestionari d'Aigua és Vida. Ara, amb les dades sobre la taula, la plataforma pretén obrir un debat ciutadà sobre la necessitat de remunicipalitzar un servei "amb el qual mai no s'hauria d'haver mercadejat", en paraules de Sergi Solà. Citen casos a Europa com París, Berlín o Nîmes, on s'ha rescatat el servei a favor de l'Ajuntament, o de poblacions catalanes més petites, com el Figaró o Arenys de Munt, on s'ha fet el mateix. L'objectiu final és "recuperar la sobirania també en matèria d'aigua", segons Solà, però també repercutir en el preu final que paguen les usuàries. Tot i reconèixer que, a causa de la complexitat del càlcul de les tarifes, que no és homogeni a tots els municipis, "ens falta un temps de digestió de les dades", sí que afirmen que, de mitjana, als municipis on el servei està privatitzat, l'aigua es paga més cara que allà on se'n fa una gestió directa. ◀

Presentació de l'estudi de la plataforma Aigua és Vida a Torelló el 29 de gener d'enguany / CARLES PALACIO

AIXÍ ESTÀ EL PATI

DRETS // LES TREBALLADORES DE LA PLANTA DE SANTA PERPÈTUA DE MOGODA MANTENEN LA VAGA INDEFINIDA DES DE FA GAIREBÉ QUATRE MESOS

Panrico, la vaga més llarga

Oscar Romero

@Osc_Romero

La treballadores de Panrico estan fent història. Fa 116 dies que fan vaga indefinida, una xifra que supera la vaga més llarga de les últimes dècades, la de la metal·lúrgica Laforsa de Cornellà, que va durar 103 dies, a finals de l'any 1975. La plantilla, que es manté unida, continua negant-se a acceptar la dràstica reestructuració anunciada per la direcció el mes d'octubre de 2013: 154 acomiadaments -la majoria del departament de producció- i una rebaixa salarial del 18% per a la resta.

La mesura forma part de l'ERO que l'empresa va presentar al conjunt de les plantes de l'Estat i que va ser aprovat per la majoria de representants sindicals -tots els de la UGT i alguns de CCOO. La fàbrica de Santa Perpètua va votar-hi en contra, però les modificacions legislatives de la darrera reforma laboral, aprovada per Rajoy el 2013, la van deixar sense marge de maniobra. La llei estableix una taula de negociació de l'ERO única per a totes les plantes (un total de set), tot i que les mesures de reestructuració de personal varien en funció de la fàbrica. La direcció va aconseguir dividir les diferents plantilles: les més afectades, una minoria, van votar en contra, mentre que les menys perjudicades, la majoria, van votar a favor per salvar els llocs de treball.

El conflicte va començar quan el fons de capital risc Oaktree va fitxar Carlos Gila amb l'objectiu de reflotar l'empresa

El conflicte va començar el setembre de 2013, quan el fons de capital risc Oaktree, propietari de Panrico, va fitxar Carlos Gila amb l'objectiu de reflotar l'empresa. La primera decisió de Gila, un especialista en reestructuracions que cobra un sou astronòmic, va ser suspendre el pagament de les nòmines de les treballadores. La plantilla, que ja s'havia abaixat el sou l'any anterior, va respondre amb la vaga. Després, Gila va presentar l'ERO amb l'argument de la davallada de les vendes de donuts a causa de la crisi.

ESPECULACIÓ FINANCERA

No és cert que les vendes de Panrico hagin minvat perquè la gent "ja no es pot permetre un donut amb llet". L'asfíxia econòmica que pateix l'empresa té el seu origen l'any 2005, quan la famí-

lia Costafreda, fundadora de la marca, va vendre el negoci -llavors rendible- al fons britànic de capital risc Apax Partners, que va pagar 900 milions d'euros per l'adquisició. L'objectiu d'Appax, considerat un fons voltor, no era aconseguir beneficis amb la producció industrial, sinó mitjançant l'especulació financera. Reestructurar, retallar, fusionar, col·locar un llaç vermell i vendre al millor postor. El 2008, adquireixen el negoci de les gale-

tes Artiach al grup Kraft per fusionar-lo a Panrico, una operació desencertada, amb saldo negatiu de 58 milions d'euros. Després, els errors productius, financers i de direcció es van encadenar i van fer que l'empresa acumulés cada vegada més pèrdues. L'any 2011, quan la situació ja era insostenible, Appax va renegociar el deute amb els creditors i es va vendre Panrico a un altre fons de capital risc, el nord-americà Oaktree. Oaktree és propi-

Treballadors de Panrico a la fàbrica de Santa Perpètua el 15 d'octubre de 2013 / LINO DE VALLIER

etat del milionari Howard S. Marks, que ha amassat una fortuna -prop de 1.400 milions de dòlars- especulant amb la compra d'empreses en situació de fallida.

ESQUIROLATGE I CRIMINALITZACIÓ

El comitè de vaga fa temps que denuncia que l'empresa abasteix els centres de distribució catalans amb productes elaborats a altres plantes de l'Estat. Les irregularitats es van detectar a les distribuïdores de Barcelona, Cornellà, Manresa, Terrassa i Girona, fet que va ser denunciat davant la Inspecció de Treball de la Generalitat i que va donar la raó a les treballadores, motiu pel qual es va imposar una sanció a l'empresa per "vulneració del dret de vaga". Posteriorment, l'empresa ha anat llogant altres locals per evitar els bloquejos dels grups de vaguistes. Actualment, la patronal ha traslladat la distribució a la Zona d'Activitats Logístiques (ZAL) del Port de Barcelona, on fa arribar els donuts amagats en camions retolats amb altres marques com Campofrío o Pascual. L'augment de la producció a altres plantes per suplir la producció de Santa Perpètua ha implicat un increment de les hores extres i fins i tot noves contractacions laborals, tal com ha denunciat el sindicat CGT.

La direcció, liderada per Gila, també està intentant criminalitzar la plantilla, ja

Protesta de les treballadores de Panrico a la plaça Sant Jaume el 18 d'octubre de 2013 / ALBERT GARCIA

Les treballadores impedeixen la sortida de productes d'un magatzem de Cornellà de Llobregat el 5 de desembre de 2013 / ALBERT GARCIA

que, entre els supòsits per il·legalitzar una vaga, la llei contempla el fet que aquesta es dugui a terme mitjançant mètodes violents. La plantilla ha denunciat nombroses provocacions per part del personal de seguretat privada contractat per vigilar les portes de la fàbrica i escortar els camions que abasteixen els centres de distribució de manera il·legal. Un dels episodis que ha causat més indignació entre les treballadores han estat les declaracions que ha fet la direcció a través del diari econòmic *Cinco Días*, on afirma que "és difícil fer plans de futur per la planta amb una plantilla tan salvatgement ideològica, tan violenta, tan forassenyada; ningú no ens pot garantir que a algú no se li acudeixi sabotejar la producció i enverinar els nostres productes". Les treballadores afirmen que emprendran mesures legals contra aquestes declaracions.

LA LLUITA CONTINUA

Després de gairebé quatre mesos de vaga, però, la plantilla no defalleix i participa a tots els actes públics on se la convidi. Ja han recaptat prop de 50.000 euros per la caixa de resistència. Mentre unes fan torns a les portes de la fàbrica, on compten amb una bona infraestructura, altres fan guàrdia al ZAL per detectar camions

El judici per la demanda de vaga il·legal que ha presentat l'empresa se celebrarà el 13 de febrer

procedents d'altres plantes. El front legal està a l'espera del resultat de la impugnació de l'acord que va aprovar l'ERO. En aquest sentit, el 13 de febrer és una data clau, ja que se celebrarà el judici per la demanda de vaga il·legal que ha presentat l'empresa. Gila afirma que, si el jutge no li dona la raó, tancarà l'empresa. Pel que fa a les treballadores, decidiran què cal fer en una assemblea quan sàpiguin la resolució judicial. Sigui quin sigui el resultat final, la lluita de Panrico suposa un clar exemple de dignitat davant el clima de resignació generalitzada que patim. ◀

El referent històric de la vaga de Laforsa

Per trobar una vaga tan llarga a l'arxiu de la memòria recent, cal retrocedir 40 anys enrere. La històrica vaga de la metal·lúrgica Laforsa de Cornellà va durar 103 dies, entre el novembre de 1975 i el febrer de 1976. El context social de l'època era de molta tensió, amb Franco al llit a punt de morir. En l'àmbit laboral, les plantilles estaven molt organitzades, sovint de manera autònoma mitjançant assemblees. La vaga va esclatar com a resposta a l'acomiadament d'un treballador que va cometre un error de producció. La direcció va respondre la vaga amb més acomiadaments, fins a 150 de manera escalonada. Les plantilles de Laforsa, que va saber estendre la lluita, va rebre la solidaritat de les treballadores d'altres empreses i del veïnat de les poblacions properes. Van recaptar prop de cinc milions de pessetes –prop de 30.000 euros– per la caixa de resistència. El 13 de gener de 1976, l'atropellament d'un treballador que se solidaritzava amb el tancament de les treballadores de Laforsa a l'església de Santa Maria de Cornellà per part d'un cotxe policial va desencadenar un efecte dòmino. Fins a 169 empreses, al voltant de 28.000 treballadores, van aturar l'activitat a tot el Baix Llobregat amb una vaga general que va durar quinze dies. La plantilla de Laforsa va continuar la vaga fins que, finalment, el 21 de febrer, es va aconseguir la readmissió de totes les treballadores.

Carlos Gila, el reestructurador

Carlos Gila Lorenzo, el director executiu de Panrico, és fill de l'exdiputat segovià d'UCD Carlos Gila González i manté bona amistat amb l'ex-president de Bankia Rodrigo Rato. El consell d'administració del fons nord-americà Oaktree, propietari de Panrico, el va nomenar director amb l'objectiu específic de reestructurar l'empresa. Una feina desagradable per a molta gent, però que apassiona Gila: "Com més complexa sigui l'operació, més m'agrada", afirma. Al seu bloc, Gila compara dirigir una empresa que té dificultats a

conduir un vaixell de regata. Fa vint anys que dirigeix reestructuracions i tancaments d'empreses, com La Seda, Sintel, Ebro Puleva o Aceites Coosur, tasca que li reporta uns ingressos notables. El seu pas breu per La Seda, a tall d'exemple, va suposar l'ingrés d'1.868.000 euros. Tot i que els cercadors de la xarxa retornen gairebé mig milió d'entrades amb el seu nom complet, és difícil trobar una fotografia seva, ja que, segons diuen, encarrega eliminar les imatges on apareix. Les conseqüències socials que provoca

la seva feina podrien ser el motiu d'aquesta obsessió per l'anonimat. Segons Gila, la seva missió és complexa perquè disposa de sis mesos per arribar a una empresa, analitzar la situació, controlar el *cash* i les despeses, renegociar el deute amb bancs i proveïdors i, finalment, reflotar o tancar el negoci. A la pràctica, la seva estratègia és força més senzilla: reduir la despesa de personal –que és la més fàcil i ràpida de dur a terme– acomiadant i precaritzant les condicions laborals de les treballadores més mal remunerades.

AIXÍ ESTÀ EL PATI

TERRITORI // EL GOB MALLORCA DENUNCIA LES POLÍTIQUES AMBIENTALS DE BAUZÀ AMB UNA CAMPANYA QUE ASSENYALA ELS PUNTS DEL TERRITORI EN CONFLICTE

Mallorca camina cap al col·lapse ambiental

Aina Cassanyes

@contrainfocat

El Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa (GOB) engega una campanya de denúncia contra la política del govern de José Ramón Bauzá en matèria mediambiental, sota el lema *Mallorca cap al col·lapse. Atura el comptador, reinicia el sistema*. Si bé la destrucció del territori a les Illes es remunta dècades enrere, amb l'onada urbanitzadora que va viure Mallorca durant el franquisme, durant la darrera legislatura s'han tirat endavant polítiques i projectes que el GOB, que enguany celebra el seu 40è aniversari, s'ha proposat aturar. Amb l'objectiu d'estimular la inversió estrangera, el Govern, el

Les polítiques de desregulació urbanística eliminen els obstacles legals que impedièren el desenvolupament de grans construccions

Consell i els ajuntaments balears han promogut, a cop de decret, un creixement urbanístic basat en un model de desenvolupament amb el turisme com a eix central, que l'entitat ecologista considera insostenible a llarg termini. Un dels pilars fonamentals del model són les polítiques de desregulació urbanística i reordenació territorial que eliminen els obstacles legals que fins ara impedièren el desenvolupament de grans construccions. Una eliminació de les traves

burocràtiques -en llenguatge de l'administració- que, a la pràctica, ha fet possible la construcció de desenes d'urbanitzacions a costa del medi ambient.

REINICIAR EL SISTEMA

No és la primera vegada que el GOB impulsa una campanya per posar en

relleu les diverses investides al territori que suposa un model turístic basat en la massificació i reivindicar-ne un d'alternatiu. L'objectiu de la darrera iniciativa és actualitzar el balanç de projectes impulsats pel govern actual i advertir que Mallorca es troba en una situació greu i sense precedents que -diu el

Cadena humana de la plataforma Salvem Sa Ràpita el 29 d'abril de 2012

GOB- condemna el futur ambiental de l'illa i, per extensió, el de la seva societat. El grup assegura que l'illa ha arribat al límit de la capacitat de càrrega pel que fa a l'artificialització del territori, els usos intensius del sòl, la degradació dels espais naturals, la generació de residus i el consum d'aigua i energia,

'Mallorca Blackout', posar el dit a la nafra

El març de 2013, el GOB va donar el primer avís davant una nova investida contra el territori per mitjà de la campanya Mallorca Blackout. La iniciativa va tenir ressò més enllà de l'illa, ja que es presentà a la Internationale Tourismus-Börse de Berlín, la fira líder de la indústria turística mundial que se celebra cada any a la ciutat alemanya.

La campanya, que s'encetà amb un vídeo on l'artista plàstic Miquel Barceló esquitxa amb pintura de

color negre els diferents punts en conflicte ambiental de l'illa fins que tota la geografia de Mallorca queda completament tacada, pretenia captar el suport del turisme i, alhora, reivindicar les bases d'un nou model turístic i territorial, més amable amb l'entorn i que garanteixi la conservació del territori per no condemnar el futur de l'illa.

L'audiovisual tengué una repercussió important en l'opinió pública alemanya i rebé el suport de repre-

sentants de l'operador turístic alemany TUI, d'associacions hoteleres, de la Global Nature Fund i de Tourism Watch. No obstant això, també provocà les crítiques més ferotges dels sectors hotelers mallorquins i de l'equip de govern, que, en paraules del conseller de Turisme Carlos Delgado, titllà el GOB d'"irresponsable" per venir a "fastiguejar aquesta fira turística tan important del nostre mercat principal" i l'acusà de "jugar amb el pa dels mallorquins". El grup

va saber girar la truita i va destacar la irresponsabilitat del govern per perjudicar "el producte turístic", és a dir el paisatge i el territori, amb les seves polítiques mediambientals.

Tanmateix, el GOB es mostrà satisfet amb el ressò de la campanya. L'entitat ecologista posà el dit a la nafra: el turisme. En contraposició al turisme basat en la massificació, el GOB aposta per un turisme de qualitat que reconegui els valors ambientals i culturals de l'illa.

entre d'altres. Les entitats ecologistes denuncien, també, que les polítiques s'han duit a terme amb una manca total de diàleg amb les entitats i la ciutadania per part de l'administració i asseguruen que estan encaminades a satisfer els interessos dels grups de pressió afins al PP, com el sector hoteler, caçador, promotor o constructor.

AL SERVEI DEL TURISME

El GOB conclou que la política territorial del govern de Bauzá té tres elements clau. En primer lloc, l'impuls i la revisió de lleis i normatives a mercè dels interessos de determinats col·lectius. Per exemple, la llei general turística, que dona potestat al govern per decidir quins són els projectes d'interès turístic, com el complex hotel·ler de Banyamel o el macrohotel de sa Ràpita. El conglomerat de lleis és gegantí. Del decret llei d'activació econòmica en matèria d'indústria i energia -que permeté que l'empresa Tirme importés residus a l'illa- al decret llei per la platja de Palma -que exonera els hotels de la zona dels compliment dels paràmetres urbanístics vigents-, passant pel decret llei per a l'impuls de zones turístiques madures o la revisió del Pla Hidrològic de les Illes Balears.

Les ecologistes denuncien una manca total de diàleg amb les entitats i la ciutadania

En segon lloc, posa en marxa un procés de rebaixa dels valors ambientals i d'amnisties generalitzades a les infraccions ambientals i territorials. En aquest sentit, s'ha impulsat la desregulació urbanística -amb el pretext esmentat de motivar la inversió o generar *seguretat jurídica*-, però també el desmantellament de la gestió dels espais naturals protegits, d'on s'ha retirat personal i recursos. Els casos d'amnistia són molt clars en el decret llei i la llei d'ordenació urbanística sostenible, que regularitza parcel·les i urbanitzacions il·legals; la llei del sòl, que legalitza les irregularitats en sòl rústic, i la llei d'ordenació minera, que regula les situacions de pedreres que fins ara eren il·legals.

Finalment, Bauzá ha donat impuls i ha fet ressorgir projectes concrets per revaloritzar els terrenys de les promotores i les entitats bancàries, com el macrohotel a sa Ràpita, l'hotel de luxe d'inversió qatarià a Banyamel (Capdepera), la construcció d'un centre comercial a ses Fontanelles, l'edificació d'hotels amb 2.000 places i un centre comercial a sa Marina de Magalluf, la construcció d'una urbanització a Sant Agustí i l'edificació d'una nova promoció residencial de 28 habitatges a Can Ribes, entre altres. ◀

Canyamel, un poble dins un poble

Maqueta del projecte Park Hyatt a Banyamel.

l'entrada de José Ramón Bauzá ha donat l'impuls definitiu a la urbanització. Tot i que la cadena hotelera americana Hyatt és qui explota l'establiment, la promotora del projecte, Grupo Cap Vermell, és encapçalada per Antoni Mir, exregidor del PP de Capdepera. El Park Hyatt Mallorca de Banyamel vol obrir les portes l'any 2015.

El Park Hyatt Mallorca de Banyamel es començà a construir a finals de 2013. El projecte preveu alçar un macrohotel de cinc estrelles a Capdepera, que recrearà tot un poble i ocuparà cinc hectàrees, una extensió similar a la meitat del nucli urbà del poble. La inversió inicial, feta per un fons d'inversió qatarià, és de 100 milions d'euros, però podria arribar als 250 quan finalitzin totes les fases. El projecte de l'hotel Park Hyatt s'accelerà quan, el 2012, rebé la declaració d'interès autonòmic a mans del govern de Bauzá, que facilità els tràmits burocràtics perquè l'Ajuntament pogués concedir ràpidament la llicència d'obres. Cal dir, però, que la lluita per la defensa d'aquesta zona del llevant de l'illa es remunta als anys noranta, quan ja es van intentar urbanitzar els terrenys. Des d'aleshores, la lluita per mantenir verge el territori ha estat una constant dels grups ecologistes, fins que

L'ampliació del port del Molinar

Aquest projecte, que sortí a la llum el novembre de 2013, implica una desfiguració de la barriada del Molinar i una sèrie d'impactes greus sobre el litoral. El que s'ha venut com una millora i una remodelació del port, en realitat, és una ampliació de grans dimensions, ja que preveu passar de 75 a 315 amarratges i augmentar un 734% l'ocupació total del port (terrestre i sobre l'aigua). Així doncs, les instal·lacions passarien d'ocupar una superfície de 9.991 m² a ocupar-ne 73.343. Sota el lema *Al Molinar, port petit*, la mobilització ciutadana ha encetat una campanya de rebuig.

Mesos abans de l'anunci de l'ampliació del port del Molinar i, aparentment, sense connexió amb aquest projecte, es posaren en marxa les obres de construcció d'una macrorotonda elevada i l'obertura d'un nou vial d'accés que travessa l'àrea rural del Molinar, amb un cost previst de 20,3 milions d'euros. A més, en aquesta mateixa zona, s'havia previst la construcció de la urbanització de Son Bordoy, impulsada pel Govern de Pacte i continuada pel PP. El GOB i l'Assemblea de Joves del Molinar lluità per salvar la darrera àrea rural del Molinar i proposà alternatives per facilitar l'accés a la barriada, però el govern no la va voler ni escoltar. Què li espera a la vella fisonomia d'aquest barri pescador?

La darrera zona humida de Palma

Acció contra les obres de Ses Fontanelles el desembre de 2013.

de la zona. Tot i que, en un primer moment, la promotora, el govern i l'Ajuntament negaren la construcció sobre la zona humida, els diferents plànols publicats demostren que 5.000m² de la zona es troben en perill.

Aquest és un altre projecte que es paralitzà durant el govern socialista i es tornà a posar en marxa amb l'arribada del PP a les institucions. L'Ajuntament de Palma va promoure la construcció d'un centre comercial i d'oci derogant el decret que l'havia suspès. El projecte d'urbanització de Ses Fontanelles va ser aprovat per Catalina Cirer (PP) dies després d'haver perdut les eleccions municipals de 2007. A més, amb Bauzá al poder, els diferents obstacles amb què s'ha trobat la promotora, Parque Aqua Mágica i Riofisa, han estat eludits amb prescripcions *a la carta*, recollits, per exemple, al Pla de Vigilància Ambiental. La zona humida de Ses Fontanelles és l'únic reducte mundial on habita de manera silvestre la saladina d'en Barceló (*Limonium barceloi*), una espècie vegetal en perill d'extinció. Ses Fontanelles, a més, és una zona molt important per a les aus aquàtiques, ja que les basses són una de les darreres restes de la gran zona humida d'Es Prat i són utilitzades per moltes espècies d'aus per alimentar-se i descansar. La construcció del centre comercial a pocs metres de l'aigua suposarà un canvi fonamental en les condicions ambientals

El mapa interactiu dels conflictes ambientals

El GOB ha elaborat un mapa de l'illa de Mallorca amb diferents etiquetes que classifiquen els conflictes ambientals: abocadors, carreteres, espais protegits, contaminació, etc. El mapa està obert a la consulta i, també, a l'actualització, ja que qualsevol usuària en pot completar la informació si s'assabenta o coneix d'altres casos que no hi apareixen. Per incorporar noves dades, cal enviar un correu electrònic a info@gobmallorca.com

CARA A CARA

Allà on no arriba la cooperativa

És possible una alternativa al capitalisme fonamentada en la propietat comunitària dels mitjans de producció? Quines serien les capacitats i els límits de les cooperatives en un escenari postcapitalista pel que fa, per exemple, als serveis socials? Els arguments perquè la titularitat de la sanitat, l'educació o l'energia sigui estatal o pública en lloc de col·lectiva són forts. De caire tècnic, però també ideològic. Quines són les tasques que hauria d'assumir un Estat no capitalista davant les limitacions de les empreses de propietat i gestió comunitària?

Cooperació i cooperativisme en la societat postcapitalista

Jordi Garcia Jané

Cooperativista (economiasolidaria.cat)

@La_Directa

El cooperativisme és una eina imprescindible per construir una alternativa econòmica al capitalisme, però no l'única. La complexitat de les societats i els reptes que afronten demanen una caixa d'eines. En canvi, els valors que sustenten l'economia, especialment la cooperació, han d'impregnar tota nova economia.

Canviar jugadors, però també regles del joc. La democratització de les empreses requereix democratitzar l'economia: redistribució de la riquesa i les feines, mercat ecosocial de béns i serveis, planificació democràtica de les grans decisions econòmiques, sobirania financera i ecosistema de monedes...

Sense cooperació no hi ha societat millor. El cooperativisme és una eina d'emancipació de les classes populars dins el capitalisme. En una societat postcapitalista, conservaria l'essència (valors i principis), però podria modificar algunes característiques per desenvolupar-se millor. La pràctica de la cooperació econòmica s'hauria d'incentivar sempre, encara que no acabés institucionalitzada necessàriament en cooperativa.

Sector públic lucratiu. El sistema productiu podria constar de quatre sectors, el principal seria l'anomenat sector públic lucratiu. El formarien les empreses d'una certa dimensió, que serien de titularitat pública i *llogades* per les persones que hi treballessin, que les gestionarien com una cooperativa, és a dir, prenent les decisions democràticament, entre elles, la destinació dels beneficis o l'assumpció de pèrdues, segons el cas. Ara bé, mai no podrien vendre ni descapitalitzar l'empresa perquè, a diferència d'una cooperativa, aquest tipus d'empresa no seria seu, sinó de tota la societat.

Sector públic no lucratiu. El formarien les empreses que produïssin béns considerats estratègics: mitjans de transport, sistema financer, telecomunicacions, etc.

Els seus consells d'administració els integrarien representants de les administracions, de les persones treballadores i de les usuàries.

Sector privat lucratiu. Estaria format per petites empreses i microempreses: societats limitades, cooperatives de treball, negocis familiars, treballadores autònomes...

Sector privat no lucratiu. L'integraria la producció destinada a l'autoconsum, xarxes d'intercanvi no monetàries, associacions del camp social, cooperatives mixtes de treballadores i consumidores... Col·laboració públic-social.

En comptes de col·laboració públicoprivada (sovint una disfressa per privatitzar i mercantilitzar serveis públics), es promouria la col·laboració públic-social. Així funcionarien serveis socials i altres serveis bàsics: titularitat pública i gestió per part de les treballadores i les usuàries. Segons el cas i el context, adoptarien la forma d'empresa pública no lucratiu, de cooperativa mixta de treballadores i usuàries o de junta veïnal i estarien obligades a aplicar criteris d'equitat, eficiència global, qualitat, participació, rendició de comptes, transparència i sostenibilitat. ◀

Els perills de l'economia de mercat

Albert Recio

Professor d'Economia Aplicada a la UAB

@La_Directa

El cooperativisme es torna a presentar com una opció postcapitalista després dels fracassos del capitalisme i la planificació burocràtica. Com a elements positius, es destaquen dues qüestions cabdals: l'autogestió dels propis treballadors-copropietaris col·lectius i la bona capacitat d'adaptació de les empreses cooperatives davant els sistemes de gestió més centralitzats. Són factors que obliguen a prendre's seriosament una proposta de socialisme cooperativista com la formulada per l'economista nord-americà D. Schweickart. Cal dir, però, que una economia pura de cooperatives seria una economia pura de mercat, però amb empreses no capitalistes.

El perill és l'acceptació acrítica de la proposta sense tenir en compte dos aspectes que considero essencials: a) la impossibilitat de trobar una opció organitzativa universal per gestionar una economia que és molt complexa i b) no analitzar críticament els límits de cada model per detectar-ne les fallades. Coneixem molt bé el problema de les *fallades de mercats*. I l'experiència indica que alguns models organitzatius funcionen bé per unes coses i no per altres. Crec que, allò que es sistèmic, és millor organitzar-ho de manera centralitzada per garantir crite-

ris comuns, mecanismes d'interacció entre les parts, accés universal, etc. La gestió de la sanitat, l'educació o els transports públics tenen aquestes característiques sistèmiques i crec que l'experiència real és que, quan es deixen en mans privades, apareixen problemes greus de fraccionament dels sistemes (o, en el cas de certs productes, tendències clares a l'oligopoli). Mantenir la gestió pública de serveis no és incompatible amb una forta democratització del seu control ni amb dotar d'autonomia els actors (tal com fan els millors sistemes educatius que coneixem) i, al mateix temps, garanteix l'assoliment d'estàndards adequats, el control social i el desplegament racional dels serveis.

Un sector públic democratitzat i un sector cooperatiu ben regulat són, possiblement, una alternativa que cal explorar

Per altra banda, no podem considerar ingenuament el model cooperatiu com un món on tothom és altruista i treballa en interès col·lectiu. Cap organització no està completament vacunada contra l'afany de lucre, de creixement sostingut o de poder. I una economia basada en la competència entre cooperatives pot generar mals semblants als de les empreses capitalistes. La intercooperació i la responsabilitat social necessiten contextos adequats, normes de relació, controls externs a l'organització i mecanismes que garanteixin drets bàsics a l'interior de la cooperativa. I no podem oblidar que, sota la fórmula cooperativa, s'hi poden amagar organitzacions amb poc esperit cooperatiu, com les empreses que avui s'utilitzen per privatitzar part del sector sanitari (sovint controlades per metges). Un sector públic democratitzat i un sector cooperatiu ben regulat són, possiblement, una alternativa superior que cal explorar. ◀

/ NÚRIA FRAGO

PERSPECTIVA

Retòriques i resistències d'un conflicte: la lliçó de Gamonal

Giuseppe Aricó
i José Mansilla

Antropòlegs
@OACU_UB

El mateix dia que Javier Lacalle (PP), alcalde de Burgos, va anunciar públicament la paralització total de les obres del carrer Vitoria, *l'espurna de Gamonal* es va començar a estendre per tot l'Estat. Malgrat el canvi de rumb municipal, les veïnes i els veïns de Gamonal han continuat lluitant per reivindicar un paper actiu en la presa de decisions relatives als processos d'urbanització del seu espai urbà. Més enllà d'un marc ideològic o partidista, aquestes reivindicacions veïnals encarnen una protesta que supera tota frontera política i una lluita contra qüestions molt més àmplies: la corrupció generalitzada, l'atur, la falta crònica de serveis bàsics, els interessos privats del mercat immobiliari o la cobdícia neoliberal d'un urbanisme que pretén acabar amb qualsevol expressió urbana que no s'emmotlli als imperatius establerts pel capital.

El sensacionalisme mediàtic s'ha obstinat a descriure la protesta de Gamonal com una lluita que persegueix exclusivament la dimissió de Lacalle i el descrèdit del Partit Popular. Una distorsió que ha aconseguit dirigir l'opinió pública cap a la condemna unànime de la "violència injustificada" que hauria caracteritzat la protesta veïnal des del seu inici. A l'intent inicial, pueril i fal·laç, de vincular l'origen de les protestes a suposats "agents externs", posteriorment s'hi van unir

Els inversors i planificadors de Gamonal han oblidat que els seus habitants no són simples consumidors de l'espai

els informes policials que relacionaven el col·lectiu anarquista de Burgos amb el 15-M i l'assemblea veïnal de Gamonal, tot oblidant les profundes diferències teòriques i pràctiques que caracteritzen aquests col·lectius.

En cap moment no s'ha considerat la composició socioeconòmica ni l'evolució històrica de Gamonal a partir de la seva pròpia planificació. Com a molts dels polígons d'habitatges típics dels 60, Gamonal va ser el resultat d'una "creació instantània" on poder allotjar

una futura classe mitjana, filla de les polítiques desenvolupamentistes dels ministres de l'OPUS, més productiva i amb més poder adquisitiu davant el naixent mercat liberal. Si, en el passat, la creació de Gamonal es podia veure com la resposta d'urbanisme tardofranquista a una necessitat de caràcter polític i no social, avui dia, la transformació del carrer Vitoria s'hauria d'entendre dins el marc de la globalització i la competència actual entre ciutats en els processos de regulació del *valor de canvi* de l'espai.

La percepció mediàtica i la utilització administrativa de Gamonal en clau preferentment política i econòmica és l'evidència de com la construcció d'un bulevard pot funcionar com a generadora d'expectatives molt importants de capitalització de rendes mitjançant processos d'urbanització innecessaris o no prioritaris. És a dir, una escenificació a escala local d'una dinàmica amplament global, on el factor principal en joc és el sòl urbà. El guió compta amb tres agents principals: l'àmbit polític (amb la seva administració ineficax), les elits (amb el seu poder econòmic) i

el poble (amb la seva lluita constant). Els dos primers van de la mà: el polític assigna estratègicament els projectes i deriva els diners dels impostos cap les butxaques de les elits econòmiques. Tot seguit, es planifica una fastuosa obra de "transformació", que té l'enriquiment mutu com a únic propòsit.

El poble, empobrit i extenuat, mira, incrèdul i desconcertat, però no calla. En veure el polític gastant els diners públics en ciment perquè el poder econòmic pugui continuar augmentant el seu patrimoni i el seu domini, surt al carrer i es rebel·la. I és aquí on entren en escena uns altres dos agents, secundaris, però imprescindibles: els mitjans de comunicació i l'autoritat. El primer desinforma, el segon manté l'ordre públic utilitzant la força i la violència. Premsa, ràdio i televisió compleixen amb la seva funció d'altaveu al servei del poder econòmic generant una descarada manipulació de l'opinió pública mitjançant la criminalització sistemàtica de la protesta. Es difon, així, el mite del manifestant *terrorista, radical* o *antisistema*, la conducta del qual necessària i, alhora, justificaria

/ SEISDEDOS

la intervenció imminent de l'autoritat a força de porrades.

El que podem llegir entre línies, en aquest guió, és que l'urbanisme neoliberal no pot garantir l'èxit d'atractius projectes immobiliaris i comercials sense la generació de retòriques que deslegitimem la *conflictivitat urbana*. Com demostra el cas de Gamonal, aquestes retòriques estarien orientades cap al manteniment de la mobilitat econòmica de l'espai, necessària per salvaguardar la seva condició de mercaderia i perpetuar la producció de plusvàlues. Tot i això, els inversors i planificadors de Gamonal han oblidat que cal tenir en compte que els seus habitants no són simples consumidors de l'espai, sinó agents que participen activament en el procés d'urbanització articulant un dens sistema de cohesió social, que reclama un ús extensiu i no instrumental d'aquest espai. Malgrat els discursos i les retòriques generades, aquests dies, Gamonal ens ha donat una lliçó magistral de lluita veïnal i ha demostrat que la seva ràbia i el seu orgull és capaç de marcar una ruptura en l'avanç de la *geografia del capital*. ◀

CARTES

Envieu les vostres cartes a: cartes@setmanaridirecta.cat per correu postal a: **Riego 37, bxos esquerra. 08014 Barcelona.** L'extensió màxima de les cartes és de 1.000 caràcters (amb espais) i han de portar signatura, localitat i contacte.

Un telegrama a Barri Internet

✉ Julià Mestieri

Al'últim número de la DIRECTA, els companys de Barri Internet ens presentaven l'*app* per a Android i iPhone Telegram com l'alternativa lliure i segura a Whatsapp.

Un titular molt esperat, però, malauradament, fals. Barri Internet treia la informació de la web de Telegram, però, després de contrastar-la, trobem que no es tracta d'una aplicació segura ni lliure i que no garanteix la privacitat, si bé suposa clarament un pas endavant en aquests aspectes respecte a Whatsapp.

L'equip de Telegram ha obviat els progressos en criptografia que ha fet la comunitat durant els últims

anys i ha comès l'error de reinventar la roda. El protocol de seguretat que han creat és vulnerable a un ventall molt ampli d'atacs típics, per tant, les comunicacions poden ser interceptades, vistes i alterades per tercers malintencionats. Finalment, cal dir que, el codi no és lliure del tot, ja que el que usen als seus servidors és privat i, per tant, tot debat sobre la seguretat del seu protocol queda en segon terme.

Per contra, hi ha altres projectes que han tingut menys projecció que treballen en la mateixa línia amb un plantejament de seguretat molt més sòlid, com textSecure i chatSecure. Segurament no tenen usos tan similars a Whatsapp com Telegram, però són programes totalment usables i qualsevol persona se'ls pot instal·lar. Com sempre, fer servir eines segures no és tan senzill, però cal prendre consciència de la importància de defensar la nostra privacitat, sobretot tenint en compte el món on ens ha tocat viure. ◀

PENSEM

Nosaltres parim, nosaltres decidim!

Anna Pujol Reig
@putxiputxis

Pensant en el *Pensem* d'aquesta setmana i després de la manifestació multitudinària del dissabte passat a Madrid, penso que s'ha de dedicar a totes les persones que han sortit al carrer per reivindicar que s'aturi l'aberrant reforma de la llei de l'avortament, que ens trullada directament a les cavernes. Especialment, s'ha de dedicar a totes les dones, moltes de les quals, trenta anys després, tornen a reclamar els drets bàsics que tenim de decidir sobre el nostre propi cos. És molt trist veure fins a quin punt una societat pot tornar enrere d'aquesta manera, veure com les lleis estan marcades per creences, suposats dogmes de fe i interessos dantescos, en lloc d'estar regides per la raó i els drets universals de les persones. El fet que les dones només tinguem l'opció de procrear, és a dir,

donar per fet que, tant sí com no, hem de ser mares, que hem vingut al món a parir, és equiparar-nos als animals que segueixen el seu cicle vital, sense plantejar-se res més. Llàstima que nosaltres, a part de ser animals instintius, també som racionals. Obviar que hi ha moltes dones que no senten o, directament, no volen ser mares, que decideixen desvincular-se del seu aparell reproductor per ser altres coses, com ara periodistes, bombers, mestres, activistes, pageses, germanes, solteres, veïnes, estudiants, amants, amigues, aventureres, tietes, vividores, cosines, filles o companyes. És on veig la part més fosca d'aquesta imposició, la que ens redueix a un simple úter, al procés bàsic de néixer-creixer-reproduir-se i morir. Per sort, hi ha moltes i moltes persones que han decidit tornar a lluitar, agafar un tren i tornar a reivindicar uns drets fonamentals perquè, al cap i a la fi, les que parim som nosaltres i, per tant, nosaltres decidim! ◀

COM S'HA FET

Aquesta setmana tenim bones notícies. Les companyes de difusió i publicitat, el Ferran i l'Anna, ens fan saber que farem un sorteig entre les nostres subscriptores. Atenció:

“La DIRECTA arriba al número 350 i ho celebrem sorteigant dos lots entre les nostres subscriptores.

El suport que ens donen les subscriptores és molt important, ja que representen el puntal econòmic del col·lectiu. Per això sorteigarem 2 lots entre les prop de 1.900 subscriptores. Cada lot estarà format per una cistella ecològica de Més fresques que l'enciam i una samarreta de Tinta Sonora.

Hi participen automàticament totes les persones o col·lectius subscriptes a

la DIRECTA. Anunciarem les guanyadores al *Com s'ha fet* de la DIRECTA 350”.

Així doncs, ja ho sabem, estigueu atentes d'aquí a dues setmanes per saber a qui li han tocat els lots. I si encara no esteu subscriptes, ara és el moment de fer-ho. És molt senzill, ho podeu fer a través de la nostra web, via mail, per telèfon, per correu postal o fins i tot en persona. És la millor manera de donar suport a la DIRECTA ja que és la nostra principal font d'ingressos. Ho fem així perquè, amb aquesta estratègia, intentem no dependre d'anunciant, subvencions o altres fonts que donen molts ingressos, però resten idènticament. Això és tot per avui. Fins la setmana que ve. Salut!

EL RACÓ IL·LUSTRAT

/ AUTORIA

Edita: Associació per la Difusió Sense Límits (ADSL)
Depòsit Legal: G-1528-2005

C. Riego núm. 37 baixos esquerra, 08014 Barcelona
www.directa.cat
directa@setmanaridirecta.cat
Tel: 935 270 982 // Mòbil: 661 493 117

LLICÈNCIA CREATIVE COMMONS
Reconeixement-No Comercial-Sense Obra Derivada 2.5

Sou lliure de copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra amb les condicions següents:

Reconeixement. Heu de reconèixer el crèdit de l'obra de la manera especificada per l'autor o el licenciat.

No comercial. No podeu utilitzar aquesta obra amb finalitats comercials.

Sense obres derivades. No podeu alterar, transformar o generar una obra derivada d'aquesta obra.

Quan reutilitzeu o distribuïu l'obra, heu de deixar ben clars els termes de la seva llicència.

// Algunes d'aquestes condicions poden no aplicar-se si obteniu el permís del titular del dret d'autor. El dret derivat d'us legítim o qualsevol altra limitació reconeguda per la llei no queda afectada per l'anterior. // Aquesta publicació té una llicència Creative Commons Attribution-NonCommercial. Per veure una còpia d'aquesta llicència visiteu: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/es/> o envieu una carta a Creative Commons, 559 Nathan Abbot Way, Stanford, Califòrnia 94305, USA

Aquesta publicació intenta escriure amb un llenguatge no sexista i no androcèntric.
El setmanari Directa no comparteix necessàriament les idees expressades als articles d'opinió.

ÀREES DE TREBALL DE LA DIRECTA

redaccio@directa.cat — edicio@directa.cat — fotografiadirecta@directa.cat
audiovisuals@directa.cat — il.lustracio@directa.cat — administracio@directa.cat
subscripcions@directa.cat — distribucio@directa.cat — publicitat@directa.cat

QUI SOM?

REDACCIÓ Estirant del fil David Bou i Marc Font
Així està el pati Jesús Rodríguez i Manu Simarro **Impressions** Adrián Crespo i Isa Benítez **Quaderns d'Il·lacrua** quadernsillacrua@directa.cat **Roda el món** Oriol Andrés i Roger Suso **Expressions** Anna Pujol Reig i Helena Ojeda **Poca Broma** Rafael Morata **Barri Internet** Hibai Arbide, Josean Llorente i Carles Bianco **Agenda** Arnau Galí **La indirecta** Alex Romaguera **FOTOGRAFIA** Robert Bonet **IL·LUSTRACIÓ** Núria Frago **CORRECCIÓ** Laia Bragulat **EDICIÓ** Marc Iglesias **COMPAGINACIÓ** Roger Costa **PUBLICITAT** Anna Pujol Reig **DIFUSIÓ** Ferran Domènech **SUBSCRIPCIONS i DISTRIBUCIÓ** Lèlia Becana **ADMINISTRACIÓ** Karminha **PROGRAMACIÓ WEB** Projecte Ictineo **DISSENY GRÀFIC** Jose Téllez, Sergio Espin i Núria Ribes

CORRESPONSALIES

BAIX LLOBREGAT: baixllobregat@directa.cat
BERGUEDA: bergueda@directa.cat
BARCELONÈS NORD: barcelonesnord@directa.cat
EL CAMP: elcamp@directa.cat
GIRONA: girona@directa.cat
L'HORTA: horta@directa.cat
MANRESA: manresa@directa.cat
MARRESME: marresme@directa.cat
MENORCA: menorca@directa.cat
OSONA: osona@directa.cat
RIPOLLÈS: ripolles@directa.cat
SABADELL: sabadell@directa.cat
SOLSONÈS: solsones@directa.cat
TERRASSA: terrassa@directa.cat
TERRES DE L'EBRE: terresebre@directa.cat
TERRES DE PONENT: terresponent@directa.cat
VALLÈS ORIENTAL: vallesoriental@directa.cat

AQUEST NÚMERO S'ENVIJA A IMPREMTA EL DIA 4

MIRALLS

Costas Lapavitsas:

“L’esquerra no ha entès realment la crisi actual”

pàg. 4 i 5

Quaderns d'Il·lacrúa 180

DIRECTA 348
5 de febrer de 2014

IL·LUSTRACIÓ:
Manuel Clavero

TRANSFORMACIONS

Ateneus de plàstic

pàg. 6 i 7

A FONTS | LA POR COM A MECANISME DE CONTROL SOCIAL

Pànic a cops de porra

“O generem pànic, o no els traurem d’aquí”. Així s’expressava, en plenes càrregues policials, el comandament dels antidisturbis dels Mossos d’Esquadra durant el desallotjament de les indignades de la plaça de Catalunya de Barcelona, el 27 de maig de 2011. Aquestes paraules il·lustren a la perfecció l’ús de la violència com a instrument per generar por i exercir control social. Lluny del que es pensa de vegades, aquesta violència no és irracional, sinó que respon a una lògica ben definida i que va molt més enllà del moment del cop de porra. Però, de la mateixa manera que s’intenta inocular el pànic a les persones que es rebel·len, els victimaris també tenen por. I aquesta carta pot permetre revertir la situació.

Rubén A. Benedicto Salmerón
afons@directa.cat

Entre els nombrosos usos de la psicologia militar, els aspectes psicològics del control de multituds constitueixen una àrea d’estudis que, per la seva amplitud, s’ha guanyat un espai propi. S’han dedicat molts esforços a l’estudi de la psicologia de la força i les accions amb multituds: com s’han de presentar les amenaces perquè siguin obeïdes sense demora; els efectes de les forma-

per crear aquesta por és la producció intencional de danys a unes persones determinades a través de violència organitzada i amb instruments suficients per executar-la amb avantatge. Així mateix, també es considera cabdal l’extensió de la coacció i l’amenaça del dany a les persones de l’entorn. Si no s’assoleix l’objectiu, s’augmenta la intensitat del dany provocat o s’estén indiscriminadament la violència, o les dues coses alhora.

La lògica de la por

Les declaracions de l’exresponsable dels antidisturbis dels Mossos d’Esquadra, el comissari Sergi Pla, quan defensava la indiscriminabilitat de les bales de goma pel pànic que generen, cosa que fa que les manifestants corrin i abandonin el terreny, es poden inscriure en aquesta lògica de càlcul de la violència que cal dispensar: “Els manifestants no saben contra què impactaran i corren per evitar que els toqui a ells”. La indiscriminabilitat, l’aparent irracionalitat, té una lògica, una raó: provocar i visualitzar una por més profunda i nociva (per la seva aparent manca de lògica). Una por que situï la víctima en la indefensió. Així doncs, no únicament caldrà dur a terme accions selectives i exemplaritzants, sinó també d’altres que no estiguin motivades per cap causa. Caldrà aplicar

Si bé aparentment irracional, la indiscriminabilitat de la violència policial té una lògica: provocar una por més profunda

cions policials; l’ús d’equipaments i tècniques especials per produir efectes desitjats, etc. N’ha parlat, per exemple, Peter Watson al llibre *Guerra, persona y destrucción. Usos militars de la psiquiatria y la psicología*.

La por és un instrument fonamental, en situacions tàctiques concretes, per generar una determinada conducta en un grup específic. I el mitjà

una violència desproporcionada, sense mesura, sentit ni raó, que provoqui i expandeixi una por incomprendible perquè, en aparença, no hi ha una lògica que permeti preveure esdeveniments, anticipar el dany i protegir-se'n.

Les tècniques policials per inocular por són moltes i combinables i no solament s'adapten a la conjuntura immediata, sinó també al context cultural, històric i polític. La producció de por no es limita als moments concrets d'una protesta al carrer, sinó que s'estén en el temps i penetra en les formes de relació social. Aquesta és, de fet, la intenció bàsica de la seva utilització.

Pel que fa a les persones afectades, la por travessa diferents àmbits. Circula entre el que és personal, social i polític; entre el que és afectiu, cognitiu, identitari i conductual. És un instrument de govern i de producció biopolítica molt potent. Distorsiona la percepció de la realitat i genera subjectes submisos que es comporten i es relacionen socialment de manera funcional al règim polític que dispensa la por, fins al punt que aquestes persones fins i tot poden defensar l'*statu quo* i reproduir-lo des d'una il·lusió de llibertat. És per això que la por és un ins-

trument bàsic de l'estratègia de guerra aplicada contra els moviments socials. No obstant això, no tot són avantatges per als propòsits governamentals.

La por dels victimaris

Perquè la por sigui efectiva, cal inocular-ne una dosi suficient. I perquè aquesta dosi sigui suficient, la violència exercida ha de ser intensa, executada amb determinació, sense miraments. Un dels exemples més explícits d'això en la nostra història el trobem en les instruccions reservades del general Emilio Mola durant els primers moments de la insurrecció militar feixista contra la Segona República: *"Se tendrá en cuenta que la acción ha de ser en extremo violenta para reducir lo antes posible al enemigo"*. I també: *"Es necesario crear una atmósfera de terror, hay que dejar sensación de dominio, eliminando sin escrúpulos ni vacilación a todo el que no piense como nosotros. Tenemos que causar una gran impresión"*.

Però una de les dificultats de generar aquesta por tan intensa és, precisament, la por de les persones que han d'executar-la: la por dels victimaris. No és casual que els psicòlegs mili-

Un moment de l'intent fallit de desallotjament de la plaça de Catalunya el 27 de maig de 2011

-
Albert Garcia

-
La generació de por no es limita als moments del cop de porra, sinó que s'estén en el temps i penetra en les formes de relació social; aquesta és, de fet, la seva intenció bàsica

-

tars hagin dedicat amplis esforços a estudiar la por dels soldats, que –en un intent de minimitzar-la i deslegitimar-la– anomenen *estrès*, atès que exercir violència causa por i els soldats tendeixen a defugir el combat.

Per tant, la por de les perpetradores també ha de ser gestionada. Com ha escrit Carlos Martín Beristain al volum *Reconstruir el tejido social. Un enfoque crítico de la ayuda humani-*

sona de referència (un comandament) que mostri determinació en el compliment d'instruccions de dispensació de violència desproporcionada. En cas que els subordinats no es comportin igual, seran sotmesos a conseqüències negatives; per contra, en cas que sí que ho facin, podran rebre algun tipus de recompensa i fins i tot ser presentats com a models a seguir. D'altra banda, això els convertirà en còmplices de la violència perpetrada i farà més difícil que la qüestionin o la denunciïn.

Girar la truita

Malgrat aquests elements, hi ha un factor que juga en contra del poder: la por dels victimaris que es giri la truita i que les vencedores d'avui siguin les vençudes de demà. Això faria que es reconguessin socialment els crims comesos i que es generalitzessin les demandes de justícia i càstig.

Estem en temps de crisi profunda i de gran incertesa. El poder està terroritzat pel potencial dels moviments socials i alguns executors estan atrapats en la por. És la por de les de dalt generada per les de baix. La por del victimari a la justícia de les víctimes. Una carta que podem jugar per girar la truita.

Així mateix, en moltes ocasions s'opta per l'exercici d'una violència modelica, duta a terme per una per-

Un cas proper: el sotsinspector Arasa

Un dels exemples més propers que podem trobar de l'exercici d'una violència modèlica per part d'una persona de referència, d'un comandament, és el cas del sotsinspector dels Mossos d'Esquadra Jordi Arasa. Arasa està adscrit a les agrupacions policials denominades ARRO (Àrea Regional de Recursos Operatius), encarregades d'un ventall molt ampli d'activitats en tasques de seguretat pública i ordre públic. Col·loquialment, podríem anomenar-los com uns *nois per a tot*, si bé la seva feina més especialitzada és el suport a les unitats d'ordre públic, els anomenats antidisturbis (la Brigada Mòbil).

A un sotsinspector, li correspon el comandament operatiu i la supervisió de les tasques executives d'unitats, grups i subgrups policials. A la Brigada Mòbil, una unitat d'intervenció està formada per prop de cinquanta efectius. Per tant, un sotsinspector, a qui correspon el comandament d'una unitat, pot arribar a comandar cinquanta policies.

Una de les actuacions en què ha destacat Arasa, per complir a la perfecció el paper de comandament que dona exemple en l'aplicació de la violència, és el desallotjament de les indignades de la plaça de Catalunya de Barcelona, el 27 de maig de 2011. En alguns vídeos, se'l pot observar colpejant les manifes-

tants pacífiques més que qualsevol altre agent, fins i tot en moments en què els altres antidisturbis estan quiets, simplement mirant com ell colpeja. Infligeix cops amb un ritme continuat, un darrere l'altre, sense parar, sense rebre resposta, fins que sembla quedar físicament extenuat, es retira a recuperar l'alè i torna per empènyer manifestants. No és casual, doncs, que Arasa hagi estat l'únic agent reconegut en la denúncia judicial pels abusos i la violència policials durant el desallotjament de la plaça de Catalunya.

Arasa no va per lliure, és una peça més de l'engranatge que combat la dissidència

L'explicació de l'actuació d'Arasa és més senzilla del que pot semblar. Com que el desallotjament de la plaça era violència desproporcionada, inoportuna, incongruent i sense raons legítimes, costava que alguns agents de l'escala bàsica la duguessin a terme en fred. Teòricament, el sotsinspector –l'escala intermèdia– només s'encarrega del comandament i la supervisió

de l'operació, però, en aquell cas, es va arromangar per dur a terme tasques executives pròpies de l'escala bàsica per donar exemple.

I no ha estat l'única vegada, des del sorgiment del 15-M, que Arasa ha actuat d'una manera semblant. L'abril de 2012, per exemple, va protagonitzar una detenció absurda i desproporcionada durant una manifestació de suport a vagues detinguts. El sotsinspector va agafar en braços un noi que feia servir cadira de rodes, el va introduir dins d'un furgó policial sense contemplacions i el va portar, detingut, a la comissaria. La cadira de rodes va quedar buida enmig del carrer, enmig de les protestes de la resta de manifestants. Igualment, el novembre de 2013, va obtenir el suport institucional i judicial, explícit i personalitzat. En el judici pel desallotjament de la plaça de Catalunya, el jutge va reconèixer provat que el sotsinspector, efectivament, havia colpejat reiteradament manifestants pacífiques amb la seva defensa policial, fet que, d'alguna manera, suposava l'incompliment del protocol. Però el jutge

Malgrat tot, avui dia, Arasa continua gaudint d'impunitat. El novembre de 2013, va obtenir el suport institucional i judicial, explícit i personalitzat. En el judici pel desallotjament de la plaça de Catalunya, el jutge va reconèixer provat que el sotsinspector, efectivament, havia colpejat reiteradament manifestants pacífiques amb la seva defensa policial, fet que, d'alguna manera, suposava l'incompliment del protocol. Però el jutge

va considerar que ho havia fet sense desproporció, sense que es pogués considerar un fet delictiu. Per aquest motiu i atès que els danys produïts van ser lleus, va aplicar l'eximent de compliment del deure.

La conseqüència és evident: la capacitat dels Mossos d'exercir més violència, encara que sigui desproporcionada i il·legítima. Es continuarà actuant igual –o pitjor– i amb total impunitat. Augmentarà l'intent d'inoculació de la por. I és que, com lamentava l'abril de 2012 l'exconseller d'Interior de la Generalitat de Catalunya, Felip Puig, "el nostre sistema de seguretat no acaba sent suficientment dissuasiu, no fa por".

Cal tenir en compte que el cas d'Arasa no és un cas particular, no es tracta d'una excepció o d'algú que va per lliure. La figura del sotsinspector desenvolupa una funció bàsica: Arasa compleix una funció específica en la maquinària de dispensació de violència. És una peça més que permet que l'engranatge funcioni correctament i assolixi el seu objectiu. De moment, el protegeixen perquè continuï desenvolupant aquesta funció, però pot arribar el dia en què deixi de ser útil. El dia que estigui tan deslegitimada socialment que ja no resulti convenient, podrien deixar-lo caure i col·locar algú altre al seu lloc.

Jordi Arasa, a l'esquerra, durant la manifestació en protesta per la mort de Juan Andrés Benítez el 14 de novembre

Robert Bonet

Costas Lapavitsas: “L’esquerra no ha entès realment la crisi actual”

Costas Lapavitsas (Atenes, 1960) és, probablement, un dels economistes marxistes més importants d’Europa. Professor d’economia a l’School of Oriental and African Studies de la Universitat de Londres, Lapavitsas no és un economista comú, per això, amb ell, no només és possible parlar de l’estat de l’economia, sinó també de com està l’esquerra arreu d’Europa. Recentment, ha publicat el llibre ‘Profiting Without Producing. How Finance Exploits Us All’ (Verso, 2014), on parla de com la financerització s’està tornant una peça clau en l’economia mundial. En castellà, també ha publicat ‘Crisis en la Eurozona’ (Capitán Swing, 2013). No fa gaire, va visitar Barcelona, convidat per la Plataforma d’Auditoria Ciutadana del Deute, l’Observatori del Deute i el Seminari d’Economia Crítica Taifa. Vam parlar amb ell sobre el seu nou llibre, la sortida de l’euro i el paper de l’esquerra a Europa.

Manel Ros
@manelrosalvador

Pots explicar una mica de què va el teu llibre?

Sobre la financerització del capitalisme, que crec que és un període històric de transformació. És el terme que crec que caracteritza millor els últims quatre anys. La financerització s’ha convertit en una cosa cada vegada més present. És una transformació estructural del capitalisme amb tres tendències principals. La primera és la financerització del capital no financer, les inversions del capital comercial. És a dir, que els gran negocis estan marxant dels bancs i utilitzen els seus beneficis per invertir en activitats financeres i buscar beneficis financers. La segona és que els mateixos bancs han patit una transformació i cada cop participen més en transaccions financeres als mercats i a donar crèdits a les famílies i al treballador individual per treure’n benefici. Aquestes són les fonts principals de benefici del capital bancari. La tercera tendència és la financerització dels treballadors i les famílies. S’han llançat els treballadors i les famílies al sistema financer, en part, a causa del deute i, en part, a causa dels actius. L’esquerra sempre parla del deute, però els actius també són molt importants en termes de pensions, assegurances, etc.

No creus que donar tanta importància a les finances treu importància al sector productiu?

Gens ni mica. De fet, l’esquerra està completament obses-

sionada amb això, no ha entès la crisi actual en absolut. Ens trobem enmig d’una crisi enorme del capitalisme des de 2007-2008, on són les noves idees? Tot el que veig són les velles idees repetides una i altra vegada. L’esquerra no ho ha entès i això és així perquè no ha analitzat les finances correctament. La realitat és que importen i molt. La tradició marxista és molt poderosa en l’anàlisi de les finances. Històricament, Karl Marx va escriure extensament sobre

“El marxisme clàssic no ignorava les finances, sinó que deia que eren primordials en l’anàlisi del capitalisme”

les finances, igual que molts altres, però els corrents marxistes actuals no saben què fer-ne, d’això. Així doncs, han creat aquesta impressió que les finances no són importants per l’economia política marxista, però ho són molt. En la tradició marxista, normalment, categoritzem els períodes històrics del capitalisme en termes de capitalisme del *laissez faire*, capitalisme competitiu, capitalisme monopolista i imperialisme. Però quina és la base de l’imperialisme? Segons Lenin i Hilferding, la creació i el sorgiment del capitalisme financer. El capitalisme financer és, deien, la unió de les finances i la indústria. No crec que sigui el que està passant avui, però el mètode que van fer servir no deia

que les finances no importessin, deien que les finances són fonamentals i que s’uneixen amb el capitalisme industrial per crear el capital financer.

Llavors, no creus que el sistema financer sigui secundari a la producció?

Creo que l’esquerra necessita trencar amb aquestes idees. Són categories estàndards que podem trobar als llibres de text. Estan molt bé, jo mateix els comento al meu llibre. Són idees fonamentals i hi estic d’acord, però no fem que aquestes idees siguin una excusa per no analitzar les finances. Per descomptat, que la producció ha de ser el lloc per on es comença l’anàlisi, que el valor és produït en la producció industrial, que els beneficis vénen de l’esfera de la producció. Tot això és l’abc del marxisme, però, si us plau, si mirem el món d’avui, veiem un creixement increïble de les finances i, com he dit abans, la financerització de la producció. Veus que les grans empreses cada vegada duen a terme més activitats financeres... això és el que s’ha d’explicar, això és el que hem d’entendre.

Parles de la necessitat de la nacionalització de la banca, de no pagar el deute, de controlar els capitals, de la planificació industrial, etc. Creus que tenim capacitat per fer tot això si ni tan sols podem guanyar lluites més petites?

La crisi a Europa també és una crisi de financerització, és

FOTOGRAFIA
RAMON

FOTOS: Serra

una continuació de la crisi global que va començar el 2007-2008. Però, a Europa, ha pres una forma especial a causa de la unió monetària. La financerització i la seva crisi a Europa està marcada per la unió monetària. L'augment de la unió monetària i de com fer-hi front des d'Europa té relació amb la financerització. Són arguments que estan connectats.

—
“L'esquerra no creu en si mateixa; li agrada denunciar el capitalisme, però, en realitat, no creu que pugui canviar el món”
 —

L'euro i la unió monetària han estat un desastre per la gent treballadora, ha financeritzat les economies perifèriques i ha permès l'entrada de bancs i del sistema financer, ha creat molt de deute i ara està creant recessió i pobresa. No hi pot haver cap programa radical per a l'esquerra, a menys que entri en conflicte amb la unió monetària i la UE. L'esquerra ha de parlar sobre la sortida unilateral amb totes les propostes programàtiques que has comentat. Això és possible? Crec que sí, totalment, és el que vol la societat. Plantejar la pregunta de si es pot fer o no és indicatiu de l'estat de l'esquerra, que ha estat un gran problema a Europa els darrers cinc o sis anys. L'esquerra no creu en si mateixa. Li agrada

parlar del que es pot fer, denunciar el capitalisme, prometre una cosa i l'altra, però, en realitat, no creu que pugui canviar el món. Però la societat vol respostes a la crisi ara i no d'aquí deu o vint anys. L'esquerra té l'obligació d'oferir una resposta, un programa que es pugui dur a terme. Si l'esquerra no ho pot fer, millor que es retiri i deixi que ho faci algú altre. Millor que se'n vagi a prendre un te o fer alguna altra cosa.

—
“En el futur, la història, sense cap mena de dubte, dirà que Grècia hauria d'haver deixat l'euro el 2010”
 —

Molta gent pensa que sortir de l'euro seria pitjor que quedar-s'hi. Què li diries?

A Grècia, aquest debat va començar el 2010 i molta gent deia que, si sortíem de l'euro, seria terrible. L'Argentina va patir una crisi terrible entre 1998 i 2001 a causa de les polítiques de l'FMI, la recessió, etc. Es va veure forçada a deixar la *convertibilidad* i, durant un any, va patir una profunda crisi. La contracció total del PIB durant aquell període va ser de prop del 21%. Un 11% va tenir lloc després d'abandonar el sistema monetari fix i el 10% va ser a causa de l'FMI. Després d'un any de crisi, l'Argentina va entrar en un creixement increïble, el període de creixement més important de la seva història, només la Xina creixia més. I ara mira què ha passat a Grècia: fa quatre anys que està en crisi dins de l'euro. Què tenim? Una contracció del 25%, un atur de quasi un 30%, un atur juvenil de quasi el 65%, el col·lapse de l'estat del benestar, una crisi humanitària amb gent passant gana... I el pitjor de tot, sense cap mena de perspectiva de creixement. Què podria ser pitjor que això si Grècia deixa l'euro? Hauria d'haver marxat el

2010, era la seva única oportunitat d'evitar el desastre. Hi hagués hagut un període de xoc, segur, però, després, hauria entrat en un període de recuperació en algun moment. En el futur, la història, sense cap mena de dubte, dirà que Grècia hauria d'haver deixat l'euro el 2010. Que la gent d'esquerres continuï preguntant-se què passaria si deixem l'euro és negar-se a aprendre de l'experiència dels darrers anys. Ja no som al 2010. Ara ja sabem què ens ha passat per mantenir-nos dins l'euro.

Quina és la situació a Grècia ara mateix i què pensa Syriza de sortir de l'euro?

Syriza és una coalició que té moltes organitzacions a dins. La visió dominant, la que marca la política oficial de l'organització, no vol deixar l'euro ni la UE, té la política de dir: ens quedarem a la unió monetària i durem a terme canvis radicals, però dins la unió monetària. No obstant això, a Syriza, hi ha un part, potser un 40%, que representa l'esquerra de la coalició i no hi està d'acord o no n'està convençuda. I aquesta *esquerra* està molt més preparada a l'hora de considerar altres opcions més radicals, incloent-hi sortir de l'euro. Jo crec que, si hi ha un govern de Syriza —i espero que arribi al govern—, es trobarà que és impossible aplicar certes polítiques radicals dins la UE. No crec que es pugui fer. No crec que es pugui reduir el deute de manera significativa, no crec que puguin posar fi a l'austeritat, no crec que puguin adoptar mesures radicals i canviar tot això des de dins de la UE. Crec que descobriran que no ho poden fer i, després, hauran de triar: o es rendeixen, que seria una derrota per l'esquerra, o perseveren i s'enfronten a la sortida de la UE. Però la sortida sense un pla i sense una preparació prèvia és una opció molt pitjor. I no tenen cap pla. Així doncs, Syriza, tal com ho veig, es troba en una situació difícil. Com moltes coses a la història, la pràctica ens ho dirà. Aviat ho sabrem.

Ateneus de plàstic

Hi ha soroll de màquines, però les portes són tancades. Moltes veïnes ho desconeixen, però l'antiga fàbrica de cintes de Gabriel Benet Campabadal, situada al barri barceloní de les Corts, s'ha remodelat per acollir un centre de fabricació digital impulsat per l'Àrea d'Hàbitat Urbà de l'Ajuntament de Barcelona. Convertir la ciutat en un referent Smart té un preu i el consistori ha decidit promoure l'emprenedoria i fer que els barris siguin més productius teixint una xarxa d'equipaments públics de 'nova generació'. Però, qui els ha demanat? Per què no es donen més recursos al veïnat per cobrir les necessitats del barri en lloc de crear nous equipaments?

Oriol Agulló
quadernsdillacruz@setmanaridirecta.cat

"Mai no se'n acudiria desallotjar un banc d'aliments, sona com un insult", responia l'alcalde de Barcelona, Xavier Trias. Eren les vuit del matí del 23 de desembre de 2013 i els mitjans es feien ressò que desenes de veïnes s'aplegaven per fer front –"encara que hi enviïn antiavalots o l'exèrcit", deien– al desallotjament del Banc Solidari d'Aliments de Ciutat Meridiana, al districte de Nou Barris. En dos articles per la DIRECTA, Antonio Alcántara descrivia com el coratge del veïnat i la campanya feta a través de les xarxes socials havien fet retrocedir el consistori, fet que havia suposat que Trias sortís del pas afirmant

Hi ha 207 centres de fabricació digital a 51 països distribuïts per tots els continents

"farem un trasllat pactat que ja sabem que es produirà". La disputa té el seu origen el 14 d'agost, quan l'Associació de Veïns i Veïnes de Ciutat Meridiana (AVVCM), conjuntament amb el col·lectiu 500x20 i l'Assemblea 15-M de Nou Barris, van ocupar l'edifici que havia d'acollir l'Ateneu de Fabricació Digital de Ciutat Meridiana (municipal) per distribuir menjar a 150 famílies. Manuel Cubero, de l'AVVCM, afirmava que l'acció volia denunciar, per un costat, les llargues cues als serveis socials i la situació d'emergència per abastir-se d'aliments del veïnat –el banc d'aliments més proper és a dos

quilòmetres de distància, al barri de Porta– i, per l'altre, reivindicar que "l'ajuntament substituís el centre de fabricació digital projectat per construir un centre de formació ocupacional", reclamat des de fa anys per l'entitat veïnal. Segons l'AVVCM, l'Ajuntament de Barcelona s'havia compromès a facilitar un altre local al barri perquè les veïnes continuessin fent el repartiment d'aliments fins que s'obris un local definitiu. El nou banc solidari, que té previst obrir les portes a l'inici de la primavera, serà gestionat per l'Ajuntament, la Fundació DISA –vinculada a Càritas– o la Creu Roja.

El maig de 2011, Xavier Trias i l'actual tercer tinent d'alcalde, Antoni Vives, van anunciar la creació d'una "xarxa de centres cívics de segona generació", és a dir, uns equipaments per a la fabricació i la investigació digitals. Els primers se situarien a les Corts i a Ciutat Meridiana i, de mica en mica, se n'anirien projectant a cada districte de la ciutat. L'episodi de Ciutat Meridiana va servir per obrir el debat sobre la necessitat de destinar recursos públics a la creació d'aquesta mena de centres que cap veïna no ha demanat, sobretot tenint en compte la quantitat de persones en risc d'exclusió social a la zona nord de nou barris.

Els laboratoris de fabricació digital

Seguint el camí iniciat pel Mobile World Congress, l'Ajuntament de Barcelona s'ha proposat convertir la ciutat en referent de l'impuls de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC). Ateneu de fabricació digital és el nom triat per anomenar la primera experiència pública de Fab Lab (de l'acrònim de l'anglès *fabrication laboratory*).

La fabricació digital permet el disseny i la producció d'objectes en tres dimensions

El concepte es va iniciar l'any 2001 al Center for Bits and Atoms (CBA) del Media Lab del Massachusetts Institute of Technology (MIT). Els primers Fab Lab emergeixen l'any 2002, amb l'objectiu d'impulsar un model productiu basat en la idea de produir localment tot tipus de recursos a partir de sistemes de fabricació avançats, compartint coneixement i recursos. Avui, hi ha 207 Fab Lab a 51 països, distribuïts per tots els continents. Barcelona va comptar amb el primer Fab Lab de l'Estat espanyol, creat el 2005 per l'Institut d'Arquitectura Avançada de Catalunya (IAAC), un organisme fundat –entre altres– per

Antoni Vives i dirigit durant anys per l'actual arquitecte en cap de l'Ajuntament de Barcelona, Vicent Guallart. Fa poc menys d'un any, es va instal·lar el segon laboratori a Valldaura, enmig del Parc de Collserola.

La fabricació en tres dimensions

La Fab Foundation defineix el Fab Lab com "una plataforma d'innovació ciutadana que permet generar dinàmiques d'emprenedoria a través de la fabricació d'objectes amb màquines controlades per ordinadors". "Biblioteques de tecnologia", així ho definia Meritxell M. Pauné a la revista de la

Primer taller sobre fabricació amb impressores de tres dimensions al centre de les Corts el novembre de 2013

Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona (FAVB) *La veu del carrer*. "Un lloc on anar a usar una màquina puntera que difícilment tindrem a casa –les impressores en tres dimensions més econòmiques del mercat, com Prusa o RepRap, costen al voltant de 400 euros–, però que la majoria sabrem utilitzar", apuntava.

Es tracta d'individualitzar la fabricació per a la producció de prototips compartint dissenys i treballant en col·laboració, és a dir, treballant en codi obert i *copyleft*. Per Neil Gershenfeld, director del CBA del MIT, en un futur proper, la societat tindrà fabricadores personals. Així doncs, segons Gershenfeld, un Fab Lab representa "la mateixa transició que es va produir des dels computadors centrals dels anys seixanta i setanta del segle xx als ordinadors personals". Però, com apunta el mateix director del CBA, "les implicacions encara seran més grans perquè estem personalitzant el nostre món físic".

La xarxa d'ateneus de fabricació

Tot i que l'Ajuntament de Barcelona insisteix que, més enllà de la tecnologia i del disseny digital, els ateneus són una oportunitat de formació, d'integració i de cohesió social, el desconeixement és un fre per popularitzar aquests centres entre gran part de la població. Per introduir el veïnat als nous equipaments, el consistori barceloní vol incorporar l'especificitat del territori on s'ubiquen, tot mantenint la coordinació entre els diferents ateneus. Per aquest motiu, es pretén dedicar l'ateneu de Ciutat Meridiana a la renovació urbana i la sostenibilitat energètica i el de les Corts, a promocionar la inclusió de persones amb diversitat funcional. El desplegament de la resta d'ateneus continua sent una incògnita, tot i que ja s'han iniciat converses per implementar projectes a Ciutat Vella, l'Eixample o Sant Martí.

La dinamització comunitària
Amb tot, el mateix Alcántara, en un article pel portal *Educació Transformadora*, es preguntava si, en lloc de crear nous centres, no era més adequat reforçar les eines i els recursos per entitats socials dels barris, que, al cap i a la fi, són qui coneixen millor el territori on treballen. Per Alcántara, als centres socioculturals de gestió ciutadana, ja fa temps que es treballa sota el concepte de centre cívic de segona generació i es vincula a la cultura dels nous béns comuns. A més, apunta Alcántara, la transformació del dia a dia del veïnat, en casos com el de l'Ateneu Flor de Maig del Poblenou, Can Batlló de Sants, la Casa Invisible de Màlaga o el Pumarejo de Sevilla, es du a terme mitjançant el treball comunitari que s'hi fa diàriament.

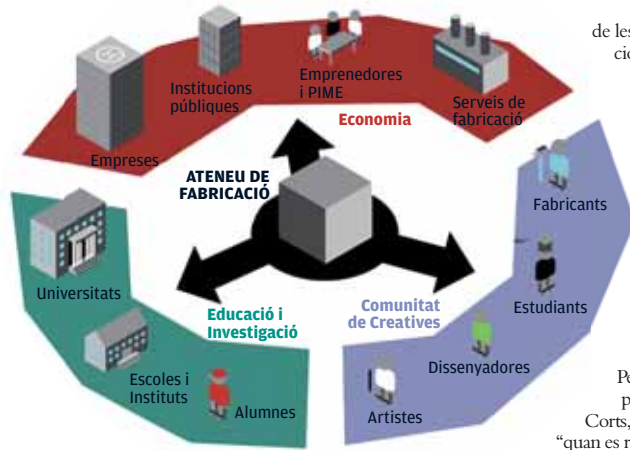
Segons Jordi Reynes, tècnic municipal encarregat del desenvolupament dels ateneus de fabricació, "s'estan integrant persones i entitats involucrades socialment al barri per garantir la singularitat de cada territori i la viabilitat dels ateneus". Així, cada ateneu de fabricació constitueix una mesa d'impuls, que es reuneix periòdicament per opinar i exposar els seus coneixements sobre els projectes que es duen a terme i per aportar idees o recursos per desenvolupar.

Després de les Corts i Ciutat Meridiana, s'aniria instal·lant un ateneu de fabricació digital a cada districte de la ciutat

Després de les Corts i Ciutat Meridiana, s'aniria instal·lant un ateneu de fabricació digital a cada districte de la ciutat

A Ciutat Meridiana, la mesa, que busca fer interaccionar l'àmbit associatiu, acadèmic, empresarial i institucional, s'ha constituït a través del Centre Cruïlla, una plataforma d'educació social dedicada a millorar les condicions de vida del jovent en risc d'exclusió social, la Universitat d'Educació a Distància, el Consorci d'Educació de Barcelona, l'Escola de Disseny Deia, el Parc Tecnològic Barcelona Nord de Barcelona Activa i diversos departaments municipals.

Al districte de les Corts, l'aprovació de la mesura de govern *Les Corts un compromís vers la inclusió* ha dut a centrar els esforços del nou ateneu en l'atenció a persones amb diversitat funcional per crear noves aliances

de les Corts són: la fabricació d'estacions d'energia minieòlica, amb la implicació de l'empresa Navitas Paradigma, estudiants de l'Escola de disseny Elisava i alumnes de l'Institut Joan Bosch de les Corts; el teclat *Bhoreal* del desenvolupador Àlex Posada; o l'instrument *hang drum* del músic i dissenyador industrial Enrique Perotti. El requisit de tot projecte que es faci a les Corts, afirma Reynes, és que "quan es recuperin els diners, els creadors els hauran de tornar o hauran de fer un projecte per a l'equipament o pel barri".

entre les 22 entitats especialitzades en inclusió del districte –com l'IPT Jeroni de Moragas, el Col·legi Paidèia, l'Associació Catalana d'Afectats de Fibromiàlgia o ACDS-Difusord– i facilitar l'accés laboral als diversos col·lectius amb diversitat funcional. Així, el centre vol fomentar la fabricació d'elements accessibles per a centres d'educació especial, centres ocupacionals i centres especials de treball per, segons Reynes, "generar coneixement pràctic perquè la gent l'assimili i l'utilitzi a la seva vida quotidiana".

L'ateneu de fabricació digital de les Corts

168.000 euros és el pressupost d'engany per assegurar la implementació de l'equipament de les Corts. Prop d'un 50% es destina a salaris; un 20%, a maquinària i materials, i un 30%, a la dinamització d'activitats educatives, com la formació de professorat, les visites i els tallers de diversificació curricular per a escolars i el suport a projectes de creació. El centre obrirà les portes al públic a partir del 25 de febrer, després de gairebé mig any de treball amb grups d'interès. Per a Reynes, els ateneus de fabricació "han de ser una incubadora d'idees que permetin generar projectes d'emprenedoria a escala de barri". Per a les veus crítiques, però, suposa "un objecte de luxe imposat des del consistori". Amb tot, impulsar els ateneus de fabricació digital suposa desenvolupar programes educatius basats en la creació de grups d'interès o *slots*. En contraposició al DIY (*do it yourself*), impulsat en d'altres centres públics com el taller d'autoreparació *Millor que nou, reparat*, l'aprenentatge dels nous ateneus s'articula a través de la detecció de necessitats col·lectives, l'anomenat DIWO (*do it with others*). Aquesta fórmula possibilita que algun dels projectes es pagui amb recursos propis i, en altres ocasions, calgui cercar línies de finançament a partir d'activitats comercials. Alguns dels projectes pilot als quals dona cabuda el nou espai

Per a les veus crítiques, els ateneus de fabricació digital són "un objecte de luxe imposat des del consistori"

En el transcurs del temps, els centres d'activitat científica i tecnològica s'han desplaçat seguint les direccions de migració de l'activitat comercial i industrial i, històricament, han constituït un monopoli virtual de les classes altes i benestants. La història segueix el seu curs, de la mateixa manera que, fa una mica més de cent anys, les greus insuficiències de l'acció pública van catalitzar el naixement del moviment ateneístic a tota l'Europa en vies d'industrialització –i Catalunya no n'era una excepció. Al segle XXI, els ateneus de fabricació digital i el moviment de Fab Lab fa retornar a l'ambigüitat plantejada per Pere Solà al llibre *Els ateneus obrers i la cultura popular a Catalunya*. Es tracta de cultura de o per als sectors obrers?

Extrud_Me

Elle Flâne

La Colònia ecoindustrial postcapitalista Calafou acollirà unes jornades, del 14 al 16 de febrer, per conèixer els diversos tipus de plàstics existents, saber com es poden reciclar i aprendre a dibuixar i a imprimir peces en tres dimensions. Extrud_Me comptarà amb la presència de 3Digital Cook –que explora tècniques d'impressió d'aliments– i el col·lectiu Unsystem.

+info: calafou.org

Som port

FOTOGRAFIA: Robert Bonet

A qui saluda la nena de la foto? Més ben dit: a qui li fa saludar, el senyor que somriu? Segurament, al fotògraf. Per què? Què li ensenya, tot agafant-la pel braç? Ella fa una cara entre reticent i expectant, d'infant que aprèn alguna cosa que encara no sap què és. Semblen pakistanesos i saluden des de l'interior d'una botiga, probablement xinesa. Són al Raval, un barri que té gairebé vuit-cents anys d'història i que ha passat de quatre cases enmig dels camps al voltant del convent del Carme, el monestir de Natzeret i l'hospital de Colom (segle XIV) a ser un conglomerat industrial densíssim i insalubre (finals del XVIII i XIX), on històricament obrers vinguts d'arreu s'han organitzat per la revolta (el 1888 s'hi va fundar la UGT; durant la Setmana Tràgica, el Raval va ser un dels barris més actius en la crema de convents i la rebel·lió contra l'exèrcit). Després, hi va desembarcar la sisena flota nord-americana (1951-1987);

als setanta i vuitanta, l'heroïna hi va fer estralls i va arribar la primera onada d'immigració africana i marroquina; als noranta, la degradació urbanística es va combatre obrint el barri en canal i es va tocar fons: el Raval estava agonitzant, els canvis eren extrems en tots els àmbits –el canvi de població amb l'entrada massiva de pakistanesos, la nova Rambla, la fi d'un model de barri. El Raval d'avui dia encara és un territori convuls –sobretot per la desficiant pressió de l'espectulació immobiliària, la pobresa endèmica i la brutalitat policial–, però s'entrelluca un canvi d'aires en la voluntat explícita de col·laboració entre propietaris de nous negocis per treballar pel barri optimitzant la suma de diferències, un canvi d'aires que es nota en l'alegria encomanadissa d'estar orgullós de viure aquí, com el senyor de la foto que somriu mentre ensenya la nena a saludar el desconegut.

Martí Sales

RODA EL MÓN

14
El 'Ministerio Público de Defensa' de l'Argentina: una aposta per un ús social del dret des d'esferes institucionals

16
Entrevista a Miloslav Ransdorf, eurodiputat: "Avui, Txèquia votaria en contra de l'entrada a la Unió Europea"

TAILÀNDIA // LES ELECCIONS ANTICIPADES S'HAN CELEBRAT ENMIG D'UN ESTAT D'EMERGÈNCIA I AMB PROTESTES CONSTANTS

Pugna entre elits a Tailàndia

Caralp Mariné
Bangkok
@CaralpMarine

Darrere la imatge de país ideal pel turisme que ha sabut vendre Tailàndia, s'hi amaga un conflicte polític cada cop més visible, que va dividint la societat a gran velocitat. Divuit cops d'Estat en 81 anys. La tradicional -i desestabilitzadora- lluita pel poder defineix la política d'un dels països més forts econòmicament del sud-est asiàtic. Les eleccions celebrades el 2 de febrer no han aturat les protestes del Comitè Popular per la Reforma Democràtica, un grup liderat per l'exviceprimer ministre Suthep Thaugsuban, que fa mesos que protagonitza manifestacions, acampades i ocupacions de ministeris. Tot i que els comicis es van poder celebrar sense gaires incidents, a diversos col·legis electorals de Bangkok no es van poder fer perquè les manifestants, amb l'objectiu de boicotejar les eleccions, no van permetre l'entrega de les paperetes pertinents. Per altra banda, a 28 circumscripcions del sud la pressió del Partit Demòcrata va aconseguir que no es presentés cap candidat de cap partit.

UNA LLUITA PERMANENT

El govern va decidir convocar eleccions anticipades després dels primers enfrontaments del novembre de 2013, durant els quals van morir almenys nou persones i més de 500 van quedar ferides. Amb aquesta iniciativa, la primera ministra, Yingluck Shinawatra, pretenia solucionar la crisi política que travessa el seu govern. Però, lluny d'aconseguir-ho i amb l'augment de la violència des que, el 13 de gener, les manifestants van tornar al carrer per participar en una marxa anomenada *Bangkok ShutDown!* (Paralitzem Bangkok!), el govern va decidir imposar l'estat d'emergència en algunes regions del país per controlar la situació.

Però, ni les eleccions ni l'estat d'emergència no han resolt el conflicte. La crisi tailandesa va molt més enllà de la clàssica lluita entre partidàries de dos bàndols

polítics diferents. A Tailàndia, existeix una lluita permanent entre dues elits que no estan disposades a perdre el poder. Per una banda, la burocràcia, la monarquia i una part de l'exèrcit, que donen suport al Partit Demòcrata, actualment a l'oposició, i al grup liderat per Suthep Thaugsuban; per l'altra, la nova classe rica i les classes rurals del nord, favorables a la formació política Pheu Thai, actual partit al govern, gràcies -sobretot- a les seves propostes legislatives de caràcter populista i neoliberal.

El comandant de les forces armades no descarta una intervenció militar per posar fi a la inestabilitat

El problema no és només la corrupció, que afecta unes i altres. La delicada situació de salut del venerat rei Bhumibol Adulyadej (que fa 67 anys que regna i que, tradicionalment, sempre havia intervingut per retornar l'estabilitat al país) no contribueix a resoldre la situació. Tampoc ajuda l'amenaça constant d'un exèrcit que, el 2006, va protagonitzar un cop d'Estat i que ha participat en la vida política del país des de la crisi de 2008. El comandant de les forces armades ha repetit, aquestes últimes setmanes, que l'objectiu de l'exèrcit és mantenir-se neutral, però no ha descartat una intervenció militar per posar fi a la crisi política si la inestabilitat posa en perill la seguretat del país.

UN PRIMER MINISTRE A L'OMBRA

L'any 2006, l'exèrcit va protagonitzar un cop d'Estat que va suposar la retirada del primer ministre del moment, Thaksin Shinawatra, antic policia reconvertit en empresari de les telecomunicacions i epicentre del conflicte polític dels darrers anys. Acusat de corrupció i malversació de fons públics i condemnat a dos anys de presó, va fugir a Dubai, on viu exiliat. Va ser propietari del Manchester City i va combatre la

insurgència al sud del país amb mà dura. Tot i que viu ben lluny, per alguna gent, Shinawatra continua sent l'home que controla la política del país. La primera ministra actual, Yingluck Shinawatra, és la seva germana i, per tant, a ulls de

Manifestants amb un cartell on es pot llegir 'Estúpida Yingluck, fora!' al centre de Bangkok el dia de les eleccions / CARALP MARINÉ

Des del 13 de gener, s'han produït diversos aldarulls amb trets i granades en alguns punts del país

l'oposició, la titella que utilitza Thaksin per governar des de l'exterior. De fet, aquesta idea es va veure confirmada el mes de novembre, quan l'actual govern de Shinawatra va presentar una controvertida llei d'amnistia política que, si s'hagués aprovat, hauria permès el

retorn d'antics càrrecs polítics acusats de corrupció sense haver d'afrontar penes de presó; una llei que beneficiava clarament el seu germà. Així doncs, Yingluck Shinawatra va governar amb força estabilitat fins al novembre de 2013, moment en què la llei d'amnistia política va despertar la crítica de l'oposició, que va decidir sortir al carrer per demanar la caiguda del govern i que, des de llavors, ha protagonitzat grans mobilitzacions. Des del 13 de gener, s'han produït diversos aldarulls amb trets i granades en alguns punts del país, fet que ha provocat la mort d'almenys una persona i desenes de ferides.

La inestabilitat política i la manca de líders compromesos amb una democràcia més transparent fragmenten cada cop més la societat i posen en perill l'economia del país i la seva postura a escala internacional. ◀

L'ARGENTINA // EL 'MINISTERIO PÚBLICO DE DEFENSA', UNA APOSTA PER UN ÚS SOCIAL DEL DRET DES D'ESFERES INSTITUCIONALS

El retorn a la Villa 31

Irene Escorihuela
Barcelona
@lescorihuela

Quina és la funció del dret? Es pot prioritzar la visió política i l'òptica dels drets humans des de les institucions judicials de l'Estat? Aquesta mena de preguntes sorgeixen quan veiem com funciona la justícia a l'Argentina i, en concret, si coneixem la tasca del Ministeri Públic de Defensa, que, juntament amb el Ministeri Públic Fiscal, conformen el Ministeri Públic. Aquest òrgan estatal presta un servei públic d'accés a la justícia i té la funció primordial de vetllar pel respecte i la defensa dels drets humans.

“Cal abordar l'accés a la justícia no tan sols com a tutela judicial efectiva, sinó com una política pública antidiscriminatòria”

El Ministeri Públic de Defensa se subdivideix en diferents àrees com la de la mainada, la de cultura o la de drets econòmics, socials i culturals (DESC). Romina Tuliano Conde, defensora *ad hoc* dins aquesta darrera àrea i treballant el dret a l'habitatge, es mostra sorpresa davant les poques oportunitats que s'ofereixen als col·lectius més vulnerables o les persones en risc d'exclusió social a l'Estat espanyol: “Cal abordar l'accés a la justícia des d'una perspectiva àmplia, no tan sols com a tutela judicial efectiva, sinó com una política pública antidiscriminatòria que faci que l'Estat es comprometi a impulsar accions positives per fer-la efectiva”, sosté Tuliano. “S'hauria de redefinir basant-se en els estàndards internacionals i no mesurar exclusivament en termes econòmics, ja que l'accés a la justícia es basa en el principi d'igualtat, pilar bàsic de l'Estat de dret”.

Les funcions de l'àrea DESC són diver-

ses i van des dels cursos de formació fins a la col·laboració amb plataformes per impulsar reformes legals més garantistes. Una altra de les tasques importants que desenvolupa l'àrea DESC és coadjuvar les defensores (equivalents a les advocades d'ofici) amb les estratègies d'actuació perquè es facin servir estàndards legals en matèria de drets socials. S'ha fet així, per exemple, en casos d'usurpacions, desallotjaments o conflictes de terres. D'aquesta manera, es procura intervenir en aquelles situacions on entra en joc una possible vulneració de drets socials. Tot plegat respon a la voluntat d'influir en les decisions i els procediments judicials a favor d'una pràctica judicial i jurídica més garantista. A l'Estat espanyol, és ben coneguda la tradició conservadora de les esferes judicials, que -aferrades a l'*statu quo*- sovint sorprenen amb usos antisocials del dret o amb decisions que respecten molt poc les garanties dels processos. Si bé la pressió del carrer i de les organit-

zacions socials i polítiques pot ajudar a canviar el punt de vista de la judicatura i la magistratura -com pot ser el cas de les execucions hipotecàries i la lluita de la PAH-, és poc habitual veure posicionaments progressistes entre les seves files.

L'ÀREA DESC

Com explica Tuliano, l'àrea DESC també s'encarrega de portar casos directament, és a dir, es constitueix en defensora *ad hoc* per a casos concrets, sobretot en les situacions d'especial rellevància social, que requereixen un coneixement específic dels drets socials i que poden comportar una feina excessiva per a les defensores públiques -per exemple, casos que impliquin desplaçar-se a zones poc accessibles o participar en dinàmiques participatives i assemblees, casos d'incidència col·lectiva o amb característiques de litigi estratègic.

El primer cas que va portar Tuliano va ser per defensar el dret d'accés a la justí-

cia i el dret a l'habitatge d'unes famílies que, durant dècades, havien ocupat sòl públic al costat d'una via de ferrocarril inutilitzada en un barri popular de Buenos Aires, la Villa 31. “Era el mateix Estat, per mitjà d'un procediment que no permet la participació de les afectades, qui volia desallotjar immediatament aquella gent”. Les defensores van participar en assemblees de barri, tallers de formació jurídica i accions de pressió social per acompanyar una batalla legal “concebuda com una forma més de lluita”, afirma Tuliano. L'estratègia judicial va consistir a rebutjar el procediment de desallotjament, que vulnerava el dret de defensa i les garanties del procés de manera especialment greu, ja que es tractava d'un cas amb violació de drets fonamentals. “Malgrat l'oposició inicial del jutge, vam portar les afectades al judici perquè poguessin ser-ne partícips”. D'altra banda, Tuliano va denunciar la contradicció en què queia l'Estat pel fet de sol·licitar un desallotjament que violava els drets fonamentals recollits als tractats signats per l'Argentina i per posar per davant els drets patrimonials i va destacar la responsabilitat de defensar-los del poder judicial.

L'objectiu és influir en les decisions i els procediments judicials a favor d'una pràctica més garantista

A primera instància, es va obtenir una victòria parcial, ja que el jutge va ordenar el desallotjament sempre que s'oferís alternativa habitacional. Això va propiciar l'establiment d'una taula de diàleg entre les persones afectades i les instàncies estatals, “que, tres anys i mig després, va permetre els reallotjaments dins la Villa 31 i la permanència al mateix indret ocupat, cedint una part a la via ferroviària i obtenint una indemnització a canvi”. ◀

Algunes de les cases de la Villa 31 que es volien desallotjar / MINISTERIO PÚBLICO DE DEFENSA

ESTATS UNITS // EL PRESIDENT DELS EUA AFIRMA QUE, SI CAL, PASSARÀ PER DAMUNT DEL CONGRÉS PER APLICAR LES SEVES POLÍTIQUES SOCIALS

Obama, el 'cowboy'

Daniel Margarit

Barcelona

@La_Directa

Cada any, el president dels Estats Units fa el discurs sobre l'estat de la unió, on traça les línies estratègiques de la política que durà a terme durant els dotze mesos següents. Originalment, estava dirigit al Congrés, però ja fa anys que també és una eina de comunicació de masses.

Al discurs d'aquest any, que va tenir lloc el 28 de gener, Obama va anunciar mesures sorprenents: l'augment del salari mínim -un 30%, fins als 10,10 dòlars l'hora-, la creació d'un nou tipus d'estalvi per a les pensions, la reforma del sistema sanitari o l'abordatge de la discriminació contra les persones aturades. Tot un somni. En l'àmbit de la política internacional, pretén retirar les tropes de l'Afganistan (a finals de 2014), amb el consegüent tancament de Guantánamo, sense especificar què passaria amb els presos que romanen allà.

El president recupera conceptes de l'esquerra per tornar a captar l'atenció de l'electorat

El discurs revela, doncs, dues claus: d'una banda, Obama vol frenar la caiguda de popularitat amb un discurs més d'esquerra; de l'altra, amb l'anunci d'aquestes polítiques, es posen les bases per una nova batalla entre els sectors republicans -de tendència neoliberal i conservadora- i els demòcrates, amb Obama al capdavant.

Sembla que, finalment, la població nord-americana s'hagi adonat que, darrere les paraules maques, sempre hi ha tripijocs complexos. Probablement per això, Obama s'ha vist obligat a dir que, si és necessari, passarà per damunt del Congrés per tirar endavant les mesures.

Ràpidament, el seu partit ha dit que controlarà Obama perquè no s'excedeixi en les seves funcions, és a dir, perquè no es passi per l'esquerra. Vet aquí que el president vol construir la imatge d'un líder d'esquerra en un país de dretes: és la imatge del cowboy enfrontat al sistema, una heroïtat ben dissenyada que busca guanyar vots mentre es manté l'*statu quo*. Cal tenir en compte, també, que el discurs va tenir una de les audiències més baixes i, per tant, calia recuperar conceptes de l'esquerra per tornar a captar l'atenció de l'electorat.

Molts diaris han destacat la idea transmesa al discurs de voler passar per davant del Congrés. "Obama promet actuar sol en l'economia", titulava el *New York Times* l'endemà. Tanmateix, per altres analistes com Kevin Drum, de la web de notícies *Mother Jones*, el discurs real d'Obama, a la vegada, mostra complexitats amb el Congrés i, per tant, els grans mitjans haurien exagerat aquesta

voluntat d'actuar sol. Algunes analistes consideren que el discurs va ser bastant fluix: "La meua impressió és que ha estat un discurs molt avorrit, intel·lectualment i retòricament", escrivia Jonah Goldberg a *The National Review*.

L'ARGUMENTARI REPUBLICÀ

Mentrestant, els sectors republicans ja plantegen el seu argumentari en contra: pel que fa als sous baixos, asseguren que, amb menys cost salarial, hi ha més feina. Ometen intencionadament que, si apugessin el salari mínim, també augmentaria el consum. D'altra banda, seguint el discurs hiperindividualista fet per Ronald Reagan als anys 80, els republicans tornen a insistir que, abaixant els impostos, el consum augmentaria. El seu precepte és que "els teus diners són teus", cosa que permet que les grans empreses paguin menys, ja que tenen dret -"com tu"- a fer el que vulguin amb els seus diners.

Obama pretén frenar la caiguda de la seva popularitat / THE WHITE HOUSE

Rand Paul, un dels possibles candidats republicans a les properes eleccions dels Estats Units, va fer un comunicat per defensar-se de les al·lusions fetes per Obama durant el discurs. La perla de Paul va ser quan va defensar "la democràcia del lliure mercat", una idea que suposa, en si mateixa, una contradicció impossible de resoldre. Paul apel·la un cop més a la llibertat com un concepte salvatge, potser fins i tot del salvatge oest. Els republicans juguen sempre amb la idea necessària de l'esforç i la competitivitat, com si les regles del joc fossin iguals per tothom. Paul fins i tot va criticar la vigilància de la població nord-americana, fent referència als escàndols de l'NSA -recordem les divulgacions de l'exagent de la CIA Edward Snowden sobre l'espionatge als governs internacionals o la venda de dades personals a Google i Facebook.

Amb la promesa de polítiques socials, Obama posa les bases per una nova batalla entre republicans i demòcrates

Coincidint amb el discurs, la web de la BBC va publicar unes estadístiques sobre el grau de consciència social als Estats Units. Potser les dues dades més preocupants són que només un 38% de la població dels Estats Units relaciona la crisi amb un mal comportament ètic de les dirigents econòmiques i que un terç de la població pensa que el sistema actual és socialment just.

El discurs d'Obama reflecteix la polarització social existent. Hi ha un grup de població amb consciència social creixent, que s'enfronta a una majoria que continua creient i defensant el sistema. Com pot, doncs, Obama, refermar la seva imatge? Construint la imatge d'un president cowboy que farà tot el que pugui per la ciutadania, però que hi sortirà perdent, pobre heroi, per culpa dels dolents de la pel·lícula. ◀

arç

 cooperativa

www.arccoop.coop

una altra economia és necessària

 una altra forma d'estalviar ja és possible

coop57

 serveis financers ètics i solidaris

www.coop57.coop

COL·LECTIU RONDA

 assessorament JURÍDIC

 a PERSONES i entitats

 d'economia SOCIAL

www.cronda.coop

tinta sonja

 IL·LUSTRACIÓ | SAMARRETES | COMERC JUST

www.tintasnora.com

[INFO@TINTASNORA.COM](mailto:info@tintasnora.com)

 TELÈFON 655202158

MISSATGERIA NETAJA TRÉVOL

 1984

 2014

 934.988.070

 eco GRUP COOPERATIU

TXÈQUIA// ENTREVISTA A MILOSLAV RANSORF, EURODIPUTAT

“Avui, Txèquia votaria en contra de l'entrada a la Unió Europea”

Miloslav Ransdorf (Rakovník, 1953) és eurodiputat pel Partit Comunista de Bohèmia i Moràvia (KSČM) al Grup Confederal de l'Esquerra Unitària/Esquerra Verda. Al Parlament Europeu, és membre de la comissió d'Indústria, Investigació i Energia i de la delegació per a les antigues repúbliques soviètiques d'Àsia Central. A banda d'autor de diversos llibres de filosofia i una biografia del teòleg protestant Jan Hus, Ransdorf també és traductor de diverses obres de l'anglès, l'alemany, el francès, el portuguès i l'holandès al txec.

A què es deu l'augment de vots del KSM a les últimes eleccions?

A les últimes eleccions, vam aconseguir un 15% i 33 diputats; som la tercera força del país i la nostra posició encara podria millorar els pròxims anys. Al país, existeix una frustració vers els conservadors. En el tram final de la passada legislatura, el govern només comptava amb el suport del 10% de la població. La situació ens és favorable. Només dependrà de l'acció del partit.

“Després del canvi polític a la República Txeca, es produí una caiguda enorme de la producció industrial”

El KSM va ser molt perseguit...

A la República Txeca, hi va haver una pressió anticomunista molt forta. Però, avui, la gent s'enfronta a una altra mena de problemes. El passat ha deixat d'interessar. La ciutadania s'interessa pel present, la crisi econòmica i social... L'atur, al nostre país, no és tan terrible com el de l'Estat espanyol, però arriba al 9% i, a les regions frontereres, com Bohèmia i Moràvia del Nord, és més alt i afecta la mineria i la indústria siderúrgica. La indústria tèxtil i el sector dels serveis també viuen una situació molt difícil. Després del canvi polític a la República Txeca, es produí una caiguda enorme de la producció industrial, que les reformes

Miloslav Ransdorf al Parlament Europeu / JANWIKIFOTO

econòmiques dels últims dos governs (conservadors) van agreujar a moltes empreses. Rams sencers de la producció van caure a nivells dels anys setanta.

Com veu, el KSM, el nou govern de coalició que lidera el socialdemòcrata Bohuslav Sobotka?

No serà un govern estable. Penso especialment en l'Acció de Ciutadans Insatisfets (ANO 2011, en les seves sigles txecques), un partit sense cap mena d'experiència política fundat per un multimilionari, Andrej Babis, que acumula una gran quantitat d'impagaments i que, bàsicament, va formar aquesta iniciativa per cobrar els diners que li deuen. No és un partit, és una iniciativa empresarial.

Aquest any, se celebra el desè aniversari de l'ampliació oriental de la Unió Europea (UE). Quin balanç en feu?

És una pregunta complicada. Hi ha aspectes positius. Ja no hi ha fronteres per als ciutadans txecs, per exemple, i els joves poden estudiar a les universi-

tats de l'Europa occidental. Però també hi ha molta frustració. Un 74% dels txecs va votar, llavors, a favor de l'entrada del país a la UE. Segons els sondejos recents, si avui es repetís aquesta votació, exactament el mateix percentatge, el 74%, votaria en contra.

“En el tram final de la legislatura passada, el govern txec només comptava amb el suport del 10% de la població”

Una de les formes d'expressió del descontentament cap a la UE és l'augment de l'extrema dreta. Es repeteix aquest patró a Txèquia?

Aquesta frustració afecta la majoria de la població a la República Txeca, però l'extrema dreta no ha pogut aprofitar-la. A la República Txeca, l'extrema dreta és minoritària. El Partit Obrer (que és com s'anomena la formació de l'extrema dreta) només va obtenir un

2% dels vots a les últimes eleccions. No compta amb una base social, amb l'excepció de Bohèmia del Nord, on obté vots explotant el racisme cap a la minoria romaní. Allà, el poble romaní no té oportunitats de feina i depèn completament del suport social; i això els empeny cap a la criminalitat.

A Alemanya, es parla de contactes entre la ultradreta alemanya i txeca...

Jo crec que l'extrema dreta txeca és, en bona mesura, una exportació de l'extrema dreta alemanya al nostre país. Insisteixo: tenen poc suport social. Van arribar a tenir representació parlamentària als noranta, però, en altres països, la seva presència era i continua sent molt més gran. No només a l'Europa oriental. Pensi, també, en Àustria. No és el nostre cas.

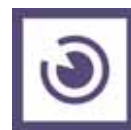
“Quan veig els debats al Parlament Europeu, m'adono que molts diputats no entenen la realitat social de Rússia”

Enguany també se celebra un altre aniversari, el de la caiguda del mur de Berlín. Des d'aleshores, pràcticament tots els països de l'antic bloc socialista han entrat a la UE. Com influeix, aquest fet, en les relacions amb Rússia?

El projecte d'Associació Oriental de la UE és un fracàs. Ucraïna no ha signat el tractat, un text de prop de 1.200 pàgines; l'Azerbaidjan ha cancel·lat la seva participació; la UE no treballa amb Bielorrússia; Armènia ha signat un acord d'associació amb Rússia... Què ens queda, llavors? Moldàvia i Geòrgia. Això és tot. La UE i Rússia haurien de ser sòcies naturals en matèria de política energètica, investigacions científiques, recursos minerals, etc. però no ho són. Hi ha moltes possibilitats per a una cooperació entre la UE i la Federació Russa.

Però sembla que veiem tot el contrari, que totes dues prenen el rumb de la col·lisió.

Sí. Quan veig els debats al Parlament Europeu, m'adono que molts diputats no entenen la història, la cultura i la realitat social de Rússia. Rússia podria ser una oportunitat per a la UE i hi podria establir una cooperació molt fructífera. ◀

/ LOURDES LAO

EXPRESSIONS

Trens de primera que arriben quaranta anys més tard

Oriol Fuster i Cabrera

@oriolfc

Gestionar contradiccions i fer-ne art. Entre l'individu i el col·lectiu, entre l'escala de valors o l'horitzó d'expectatives i la realitat, entre el cap i la màquina d'escriure. Humanes, culturals, sentimentals, polítiques, sexuals. Estètiques o de fons, cruentment reals.

JOAQUIM SOLER I FERRET

Al Perxe, la casa del Molar que alberga el Centre Quim Soler per a la literatura i el vi, feia quasi quatre dècades que un original reposava en algun armari. Sis-centes pàgines a màquina conformaven l'últim inèdit de Joaquim Soler i Ferret, prolífic escriptor pluridisciplinari, pintor i periodista radiofònic mort prematurament ara fa vint anys per un d'aquells càncers de merda.

Feia quasi quatre dècades que l'inèdit de Soler i Ferret reposava en algun armari

La conservadora, Roser Vernet -antiga membre de l'Institut d'Estudis Catalans, ànima d'un inacabable de projectes socials, culturals i polítics al Priorat, infinit d'*istes* i cul de molt mal assure en general-, no esperava que es publicués. Però si els camins del senyor són inscrutable, els de la jungla o casa de barrets de la literatura i l'edicció catalana també apunten maneres. I la trucada al Perxe, un bon dia, de Ricard Salvat -"president i únic membre del club de fans d'en Quim", com s'hi referix Roser, dansant entre la ironia realista i l'acidesa quasi gratuïta, marques de la casa - canviarà les tornes.

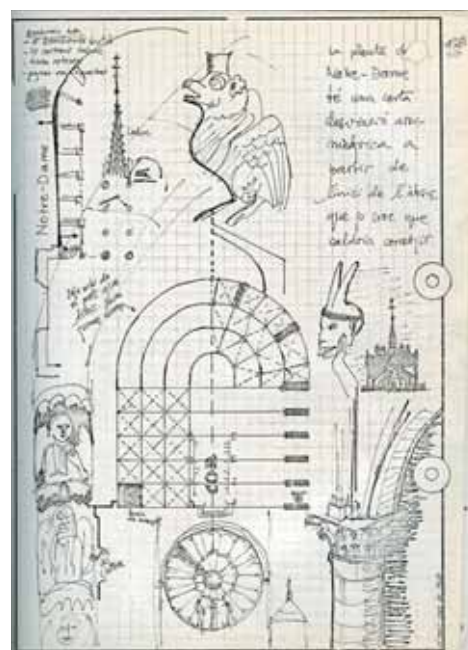
Visita al Centre, descobriment de l'inèdit, lectura i enamorament instantani i persecució dels editors del país fins a trobar algú prou llançat -per dir-ho fi- per posar-s'hi: Leonard Muntaner Edicions, valenta casa mallorquina que no fa gaire publicava, també, un arriscadíssim Sorescu, poeta, mestre i infant romanès de la paraula. Fets els contactes i tancats els tecnicismes -amb la ressenyable col·laboració dels socis del Centre Quim Soler, motivats i entregats lèmmings-formiguetes encarregats de mecanografiar l'original a ordinador-, la resta és literatura.

'PARÍS-BIS'

I literatura de la bona. L'excusa narrativa: el projecte faraònic d'un gris entre l'autobiografia i l'autoficció decidit a fer d'un poblet una rèplica subterrània de París d'ordre i gestió -termes, aquí, de semàntica doble- igual d'utòpiques que de reproductives del món del què es pretén fugir, com en aquelles assemblees on, tot i que la intenció és canviar-ho tot, s'acaben desenvolupant les mateixes dinàmiques que es volen superar. La

forma: *París-Bis* es comença a escriure a principis dels 70, però si l'experimentació provocadora i el joc lingüístic i narratiu que ens n'evocuen l'època sorprenen, una de les seues més-de-tres gràcies és que l'obra no es limita a això: poètica i argument seduïxen igual que erren. El fons: etapa de descobriments -evitem parlar de viatge iniciàtic per loc comú massa sobat... però- i joyciana novel·la de joventut, on *de joventut* no esdevé una condescendent rebaixa amable com en futura promesa i cosins germans, sinó una supuració d'energia, pulsí i il·lusió vitals anivellables només a un *yang* astènic, rabiós i dubitatiu present en la mateixa intensitat.

Conscient obra monumental -"la conya ha quedat bastant bé", s'hi havia referit l'autor-, a mesura que avança la lectura, *París-Bis* creix fins a la coralitat. Pornografia calidoscòpica. Moments d'inacabable absurd, punts d'extrema lucidesa, riallades a boca plena i animalades a ulls esbatanats, continuades contradiccions potser anticipatòries a obres posteriors de l'autor; brillant i rotundament gratificant en qualsevol cas. ◀

Dibuixos i esborrany per 'París-Bis' de Joaquim Soler / CENTRE QUIM SOLER

París-Bis
Joaquim Soler i Ferret
Leonard Muntaner, 2013

+info:
Centre Quim Soler
www.centrequimsoler.cat
Leonard Muntaner editor
ves.cat/iQQH

“Cal reivindicar un altre imaginari al voltant dels naixements”

Ana Álvarez-Errecalde ens proposa un recorregut artístic per temes transcendentals de la vida quotidiana, com són el naixement o la malaltia. Nascuda el 1973 a Bahía Blanca (l'Argentina), fotografia la nuesa per endinsar-nos en aquells aspectes de les dones que el poder invisibilitza o converteix en dolorosos o tabús. És el cas del part, que ella mateixa va autoretratar quan va parir per segona vegada, el febrer de 2005. Amb aquesta i altres creacions, Álvarez-Errecalde denuncia l'estètica socialment establerta respecte a l'ésser humà i el fet que només se'n valori el rendiment mercantil i no pas el vesant més primari o salvatge. Avui, les obres d'aquesta autora establerta a Barcelona es passen per tota mena de museus i galeries d'art per crear un nou referent en l'imaginari dels naixements i dels cossos de les dones.

Ana Álvarez-Errecalde, en els autoretrats del naixement de la seva filla, el febrer de 2005 / WWW.ALVAREZE-RRECALDE.COM

Quan vas sentir la necessitat d'explicar la teva experiència maternal?

El 1999, amb el naixement del primer dels meus tres fills. Vaig pensar que la vivència d'un part -esperat a casa i desitjat- no podia quedar en secret. I així ho vaig immortalitzar amb l'autoretrat del naixement de la meva filla, el febrer de 2005. Considero que parir és un pas iniciàtic i transformador que pot ser enormement plaent. No significa sols portar un ser al món; també suposa el naixement d'aquesta dona-mare i la conjugació de la responsabilitat i l'amor amb una part oblidada: l'ésser salvatge que cohabita en nosaltres.

“Un part sense anestèsia i amb llibertat té una força transcendental que inunda el vincle amb el nadó”

Les maternitats que veiem solen ser molt cinematogràfiques?

El cinema s'ha convertit en el mirall principal de la sexualitat i exerceix un poder normalitzador d'actes que perden espontaneïtat i es tornen domesticats. No presenta els parts com actes sexuals o d'amor, sinó com a tràmits angoixosos que han de passar ràpidament. Els parts de *pel·lícula* converteixen la dona en una

Amb el projecte 'More Store-tallas', l'artista incita a la reflexió sobre el tractament que dona la societat al cos femení / WWW.ALVAREZE-RRECALDE.COM

espectadora, el nadó en un producte i el metge en un protagonista. Fora d'aquests estereotips, les altres històries no surten reflectides: dones adultes informades i responsables. Exercint una maternitat subversiva, desafiem aquesta imatge de *pel·lícula* que té la societat de la dona.

Quins prejudicis causen els protocols que s'apliquen en els naixements als hospitals?

Com a artista, no denunciaré protocols que mai no he patit. No cal demonitzar-los, però sí que cal reivindicar un altre imaginari al voltant dels naixements, aquell en què les dones indaguen i decideixen per elles mateixes. Considero que, si els nens i les nenes d'avui poguessin veure imatges de nadons que arriben al món en un entorn amorós, acceptarien la vida com un regal plaent i no com un risc que cal controlar, dirigir i despersonalitzar, tal com ens ensenyen les imatges que interioritzem. Això

faria que també es valorés la placenta i el cordó umbilical, tractats com a part de l'abjecte que es rebutja per lliurar el nadó *net*. Cal recordar que, mentre el cordó batega, hi ha sang que proveeix el nadó de l'oxigen necessari perquè la transició entre la vida intra i extra uterina sigui suau i sense violència.

El part natural ajuda a viure plenament el naixement?

Un part sense anestèsia i amb llibertat té una força transcendental que inunda el vincle amb el nadó. Durant la cria, mares i pares confiem allò que l'infant desitja: braços, teta, dormir al nostre costat, tocar-nos la pell i altres aspectes que, lluny de ser capritxos, esdevenen necessitats bàsiques que integren el continu de l'ésser humà. Això té enormes beneficis. Primer, que el nadó és esperat per tota la família sense dramatismes ni secrets; i després, que, com que no existeix una separació entre els germans i el nou-nat, ningú no se sent exclòs.

Als teus autoretrats, pretens desmuntar la tesi que equival a dolor?

El més *normal* no és el dolor, sinó la sang, la llet i rebre el nadó amb aquesta olor embriagant i única. En tot cas, si no hi ha patologia, el dolor és proporcional a la solitud, el desconeixement del cos o la dificultat de deixar de ser filla (que pren) per convertir-te en mare (que dona).

Vols transmetre aquesta reflexió a *Tres Gracias Sangrantes*?

Exacte, en aquesta obra, concebuda com una paròdia de *Les tres gràcies* de Canova intento contrarestar la mirada que ha exercit l'art sobre les dones. Ho faig visible mitjançant la sang en contraposició a la domesticació i l'explotació a la qual se sotmeten els cossos de les dones.

A la retrospectiva *Cesàrea, más allá de la herida* (feta en col·laboració amb l'associació espanyola *El parto es nuestro* i que queda recollida en un llibre de l'editorial *Ob Stare*), què pretens explicar?

Proposo un viatge des de la ferida fins a la cicatriu i indago en les decisions polítiques i en les intromissions socialment acceptades que s'exerceixen per dur a terme una cesària. A Espanya, se'n practiquen prop de 100.000 cada any, la meitat de les quals són innecessàries.

Proclames una nova interpretació de l'ésser humà?

Ho abordo a *More Store/tallas*, on exhibeix vestits fets amb fotografies de 50 dones d'origens diversos d'entre 18 i 75 anys. Utilitzo l'impacte visual per criticar la banalització de les persones i faig una crida perquè ens posem a la seva pell per empatitzar amb totes elles. ◀

Acció i treball: la nova escena musical barcelonina

Els barris més populars de Barcelona bullen amb la música de nous grups de joves que desafien totes les dificultats per donar-se a conèixer i fer sentir les seves cançons.

Francesc Poblet
@La_Directa

Hem volgut reunir uns quants d'aquests grups per poder xerrar de les seves experiències, dels seus projectes, de les seves impressions. Transmetent els seus missatges, tot passant-s'ho i fent-nos-ho passar molt bé, cada grup es troba en una fase diferent de la seva evolució inicial, però, des del primer moment, es nota a l'ambient que comparteixen la mateixa passió per la música.

Miguel és el teclista de The Bombins (Marc, Jordi, Dani, Ricki, Pau, Jofre, Pere, Txori, Jordi, Arnau), una banda del barri barceloní del Clot que fa rumba catalana, amb molt protagonisme de la gralla, i que ja té una certa experiència professional. "Venim del món casteller i de la cultura popular. Ja fa gairebé quatre anys que toquem", ens diu. Efectivament, ja han enregistrat alguna maqueta i, ara mateix, estan preparant el seu primer disc, que intenten finançar a través d'una campanya de mecenatge, tot amb cançons seves. "Anem agafant un estil propi, rumba però amb tocs de rock i fins i tot punk. Serà una sorpresa", exclama il·lusionat. Han fet ja un munt de concerts i fins i tot han aparegut a TV3. A tot arreu, reivindiquen les seves arrels sense complexos: "Som del Clot i sempre ho serem, que orgullós estic de ser clotenc", comença una de les seves cançons més conegudes. Tot fa pensar en l'inici d'una profitosa carrera professional. En sentirem a parlar.

La música és part indestriable de les seves vides i fan que també ho sigui per a la gent que els escolta

Marc és el trompetista de Cabòries (Macià, Adri, Gorka, Hereu, Max), un grup de Ska del Poblenou. Han participat en algun festival i han enregistrat un EP (*Revoltes s'alçaran*) amb les seves primeres cançons pròpies. "Som un grup festiu, però, sobretot, reivindicatiu", afirma amb orgull. Les seves lletres de denúncia de l'especulació al seu barri, per exem-

Un moment de la trobada amb membres dels diferents grups / FRANCESC POBLET

ple, ho confirmen. "Poblenou barri viu, Poblenou barri reivindicatiu, 22@, especula i roba...", canten amb convicció. "Fa uns tres anys que toquem per ateneus i casals, en festes populars. "Abans ens dèiem Skabòries i ara estem enregistrant el segon EP". Fa poc, van actuar en un concert per la recuperació definitiva de l'Ateneu Flor de Maig del Poblenou. Tenen empena i res no els aturarà; de qualitat, no els en falta.

Trum Antifeixistes és l'explícit nom del tercer grup, una bona colla de joves de Gràcia que porten la gresca i la reivindicació al cos i a les seves cançons. "Fins ara, fèiem versions, sobretot ska i rock, i ara comencem a enregistrar una maqueta". Estan tan embalats que han vingut tres dels seus membres a la cita: Guillem, Pau i Jaume. Tots (Marcel, Jan, Marc, Martí, Bisbe, Ramon) estan vinculats a l'esquerra independentista i diuen que ja tenen aparaulats uns quants concerts aquest estiu. Donem fe que arrosseguen una gran quantitat de públic i que les seves actuacions són una festa esbojarrada.

Pau és guitarrista al grup The Hubs! (Bryan, Martí, Isma), nascut fa un parell d'anys al seu institut, també del Clot. Són quatre companys de primer de batxille-

rat que fa uns mesos van fer la primera actuació a l'Espai Jove Garcilaso, un centre molt actiu en la promoció de grups joves, on el Jordi organitza un concert cada divendres al vespre. De moment, toquen versions de la música que els agrada, des de Guns'n'Roses a Obrint Pas, mentre cerquen el seu propi estil i componen les seves primeres cançons. A través de les xarxes socials, com els altres grups, intenten fer-se conèixer a poc a poc.

Miguel, de The Bombins, professor de música ja amb alguns anys d'experiència, els anima a continuar buscant el seu propi estil i a no defallir. Ha estat productor del grup d'Horta Fora de servei, que ha plegat i intenta reconvertir-se en un nou projecte. "Els joves són molt inquisits, de vegades canvien els noms i els estils dels seus grups, però també he vist que els seus membres col·laboren els uns amb els altres. La solidaritat està per sobre de la competència, sempre". Promotor, també, de concerts, ens anuncia que, d'aquesta trobada, potser en sortirà un concert conjunt. Tant de bo!

Tots coincideixen, però, en les dificultats que han hagut de superar i que encara tenen, cadascú dins l'estadi d'evolució del seu grup, per poder tocar en directe, per

podre assajar, per enregistrar cançons. Estan molt decebuts amb les institucions, de les quals no reben cap suport, "de vegades, perquè no agraden els missatges crítics que transmetem", comenta el Marc. L'empresariat sense escrúpols també s'aprofita de la seva il·lusió organitzant concerts on el públic i els músics han de pagar per actuar en condicions de vegades molt precàries. "També hem de lluitar contra la falta de cultura musical. No es valora el que representa la música en directe", diu Pau. Si les formacions més consolidades ja passen per grans dificultats en aquests temps, imaginem-nos les que deuen tenir aquests grups de joves. Però, per fer-hi front, aporten el seu treball i el seu esforç per perfeccionar-se. Acció i treball, podríem dir, com el títol d'una cançó dels Skabòries. La música és part indestriable de les seves vides i fan que també ho sigui per a la gent que els escolta i gaudeix amb ells. ◀

+info:
The Bombins: thebombins.cat
Cabòries: ves.cat/iQPH
Trum Antifeixistes: ves.cat/iQPO
The Hubs!: ves.cat/iQPO
Espai Jove Garcilaso: espaijovegarcilaso.org

'Wegener': geofísica poètica i musical

El cantautor Hugo Mas i el grup d'indie-rock Arthur Caravan presenten l'intens experiment musical que han creat conjuntament al Barnasants.

Sandra Obiol
@La_Directa

En el marc del Festival Barnasants de Barcelona, el dia 15 de febrer, es presenta el disc i l'espectacle que ha reunit dues de les propostes més efervescentes i inquietes del panorama musical valencià. D'una banda, el cantautor Hugo Mas, alcoià amb veu de barranc profund; de l'altra, el grup d'indie-rock Arthur Caravan, un quintet -també alcoià- que, després de dos discs, s'ha consolidat com una de les propostes més reeixides del pop-rock creat a les comarques del sud. Companys de vivències, impulsors del segell alcoià Música de Telers i coparticipants de gustos musicals i poètics, han donat forma a un estrany experiment sonor anomenat *Wegener*, un disc que ja s'ha presentat en directe a Alcoi i a València i que, ara, arriba a Catalunya.

El disc d'Hugo Mas i Arthur Caravan és un treball ple de metàfores que ret homenatge a la ciència i a la literatura

No hi ha dubte que és una de les iniciatives més singulars de la producció musical dels darrers mesos a les terres valencianes. Hugo Mas i Arthur Caravan, per separat, presenten estils ben diferents: entre l'*indie* enèrgic, contundent i elegant dels Arthur Caravan i l'intimisme *spoken-word* que voreja el jazz d'Hugo Mas hi ha un abisme, sí, però ambdues propostes comparteixen certa audàcia en els seus plantejaments, que s'allunyen dels estàndards més acceptats pel

gros del públic, per tractar d'explorar nous territoris sonors. Tal vegada la proximitat que han trobat en aquest experiment musical, més enllà de la física (tots són alcoians), rau en aquest risc artístic a l'hora de donar a llum un treball certament difícil de qualificar. També comparteixen militància cultural: a banda de figurar entre els principals impulsors del segell discogràfic Música de Telers, fan apologia de la cultura lliure i de les llicències Creative Commons i animen el seu públic a descarregar i difondre gratuïtament la seua música. Així doncs, tots tenen una manera ben personal d'entendre la cultura i la música.

Però, què és això de *Wegener*? Per començar, el disc és un homenatge al pare de la geofísica Alfred Wegener (Berlín, 1880 - Eismitte, Grenlàndia, 1930), meteoròleg i geofísic que, l'any 1912, va proposar la teoria de la deriva continental. Un treball ple de metàfores que ret homenatge a la ciència i a la literatura. Tal com expliquen els mateixos creadors, *Wegener* vol ser "un viatge al centre de la Terra, com el que intuïren sismòlegs com Víctor Conrad, Andrija Mohorovič, Beno Gutenberg o Inge Lehmann; com el que va emprendre Otto Lidenbrock a la novel·la de Jules Verne; o potser com el que narra Llewellyn Drury a la lisèrgica *Etidorpha* de John Uri Lloyd". El *Wegener* d'Arthur Mas (així s'autoanomenen ells mateixos en la distància curta) suposa, en últim terme, "davallar a les misèries i les esperances de l'ésser humà", en paraules d'Hugo Mas.

Més que com una col·laboració, els protagonistes presenten el seu treball discogràfic i escènic com una batalla. "L'Agon, sí. Ja comença". Aquestes paraules enceten el disc, fent referència a un terme en grec antic que apel·la a la

competició, la batalla, la lluita. Heus ací, doncs, un desafiament escènic entre dos grups amb estils diferents d'enfocar la música, el resultat del qual s'allunya de tots. *Wegener* és una lluita de rivals que no ho són tant, una batalla entre la ciència i la ficció, entre l'electricitat i l'acústica, entre la música i la literatura, entre la distorsió i la nitidesa. Entre Arthur Caravan i Hugo Mas.

Més que com una col·laboració, els protagonistes presenten el seu treball discogràfic i escènic com una batalla

Per traure avant el projecte, els seus autors han recorregut al micromecenatge, una fórmula en què confien cada vegada més artistes; cal dir que, al País Valencià, les propostes musicals en català compten amb ben poques armes per eixir endavant: una administració que els dona l'esquena (amb l'honrosa excepció d'alguns ajuntaments que sí que programen música en valencià), una indústria inexistent, uns mitjans aliens i un circuit nul. No obstant això, les iniciatives de talent van trencant gel i traient el cap a sales i escenaris que abans mai no s'havien plantejat donar oportunitats a aquesta mena de propostes. Per tant, és comú optar pel micromecenatge a l'hora de posar en marxa una producció, una metodologia que ja va permetre als Arthur Caravan editar el seu segon disc, *Atles enarmònic*, i que ara ha empès la publicació de *Wegener* gràcies a recompenses, que han anat dels llibres de poesia a les làmines artístiques elaborades pel dissenyador de la portada del

Hugo Mas i els membres del grup Arthur Caravan / L'IGLÚ ESTUDI CREATIU

disc, Andreu Valls, i fins i tot a una edició especial de vi del Celler la Muntanya, de la terra dels autors del disc.

Malgrat les dificultats d'eixir avant cantant en valencià, doncs, la voluntat, el talent i el treball ben fet permeten salvar els entrebancs i donar un fruit tan sucós com aquest disc tel·lúric i líric. El Festival Barnasants, sempre atent a allò que es cou al País Valencià, presenta aquest directe potent i intens a Barcelona. Una recomanable flor de pedregar. ◀

+info

Concert al Barnasants:
Dissabte 15 de febrer a les 21h.
Auditori de Barcelona

Wegener. Música de Telers, 2013
Enregistrat als Estudis Tigruss de Gandia, mesclat per Blai Antoni Vañó als Estudis Blau i masteritzat per Matthew Barnhart a Chicago

El disc es pot escoltar i
descarregar a: ves.cat/iRS-

DEL 13 AL 22 DE FEBRER ALS CINEMES GIRONA

ZINEMALDIA

DI FESTIVAL DE CINEMA BASC A CATALUNYA

euskal etxea

GERNIKA BAJO LAS BOMBAS // Ass. Artístics: Lander Oradilla, Pep Tosar, Mark Gurruchón / Euzkadi / Gurruchón // SORMENAREN BIDE EZKUTUAK + A LA BIZKAINA // Assistent: Leticia Izagone/Di. Sormenaren / Aratz Galarraga/Di. Aitz Bizarrieta // KIMUAK // UMEZURTZAK // Assistent: Païxo Telentia/Actor. Mikel Anzoriz/uzabala/Producció // Ernesti Del Rio/Director // EL PRECIO DE LA LIBERTAD // Assistent: Ana Muruganaren / Directora // Joaquim Trincado / Productor // GENIK GABE. 200X133 // Assistent: Mónica Zumeta / Directora // Piko Buz / Productor // VIOLET // EL METODO ARRIETA // Assistent: Jorge Gil de Mulariz / Director / MENTXU Y... / COJODES ARRIETA / Protagonistes // EUSKARA JENDEA // Assistent: Riba, Castro, Mikel Arrendondo / Lubo Egia / Director // ENCIERRO 3D: BULL RUNNING IN PAMPLONA // Assistent: Jose Luis Rubio / Productor // ASIER ETA BLOK // Assistent: Aritz Merino / Aitzaya Menno / Directora

Fotogramas EL PUNTAVERDE URACAT but_aca

BARRI INTERNET

@Hibai_ — @josianito — @biano

SOFG

'Big data'

Big data és un terme aplicat a conjunts de dades que superen la capacitat del programari habitual per ser capturats, gestionats i processats en un temps raonable.

Dins el sector de les tecnologies de la informació i la comunicació, *big data* fa referència als sistemes que analitzen grans conjunts de dades (o *data sets*). Les dificultats més habituals, en aquests casos, se centren en la captura, l'emmagatzematge, la recerca, la compartició, l'anàlisi i la visualització de les dades, a causa de l'enorme quantitat d'informació. La tendència a manipular ingents quantitats de dades es deu a la necessitat d'incloure les dades relacionades de l'anàlisi que es vulga fer i relacionar això amb un conjunt de dades encara més ampli. Pensem, per exemple, en la quantitat d'informació que s'ha de relacionar per fer anàlisis de malalties infeccioses a escala mundial.

Gràcies als avenços informàtics, la capacitat d'anàlisi i de processament està augmen-

tant de manera espectacular els darrers anys. El 2012, la seua grandària es dimensionava entre una dotzena de terabytes i diversos petabytes de dades en un únic *data set*.

Més info: ves.cat/IRSF

LES PREDICCIONS DE SHAZAM

Els seus quinze milions de recerques diàries han convertit Shazam en el programa de reconeixement musical més popular del món. Ara, Shazam ha elaborat un sistema de predicció per saber quines cançons petaran el mercat musical creuant les dades de les cançons més buscades amb les seues aparicions als mitjans especialitzats. Dit de manera molt senzilla: si molta gent busca la cançó d'una xica que no ha sortit a la premsa, vol dir que aquesta cançó arrasarà durant els pròxims mesos. El mètode pot preveure l'èxit o l'exposició mediàtica, però no necessàriament la qualitat musical.

Les prediccions passades de Shazam es van referir a Lana Del Rei, Haim o A\$AP Rocky, per exemple, motiu pel qual semblen relativament fiables. Aquestes són les previsions de 2014: Action Bronson, August Alsina, Banks, Jhené Aiko, Kid Ink, Lucy Hale, Martin Garrix, Rich, Homie Quan, Sam Smith, Ance Joy

Més info: shazam.com

BIG DATA I INDÚSTRIA DEL PORNO

Quin tipus de porno busca la gent? Quan el busca? Amb quina freqüència? Amb quins pics de caigudes i descensos... En funció del gènere, l'edat o la posició econòmica? Sexualitics és un equip interdisciplinari d'acadèmiques de l'àmbit dels estudis culturals, la sociologia, les ciències polítiques... que ha manejat un volum d'informació important a partir de les dades de trànsit i les paraules clau de cerca a xHamster.com. Han analitzat les tendències oscil·lants fent anàlisi en temps real. Hi ha gràfics i diagrames molt senzills d'entendre.

Més info: sexualitics.org

HAN SOLO

Eduard Snowden, nominat al premi Nobel de la Pau

Certament, les figures de Snowden, Manning o Assange no estan exemptes de polèmica. Tractant-se d'un analista de l'NSA, un marine o un *machoman*, no podria ser d'una altra manera. Si en aquesta secció tenim un heroi, és Aaron Swartz. Dit això, creiem que l'aportació de Snowden o Manning a la nostra llibertat és innegable i el preu que estan pagant per això, duríssim. En aquest sentit, ens alegrem de la nominació de Snowden al Nobel de la Pau. Recordem que Chelsie Manning continua patint una pena de presó injusta, agreujada per la impossibilitat d'accedir al tractament de reassignació de gènere al qual té dret.

Si vols aprofundir en el personatge, pots veure un extracte de l'entrevista que ha concedit aquesta setmana, per primera vegada, a la cadena alemanya NDR.

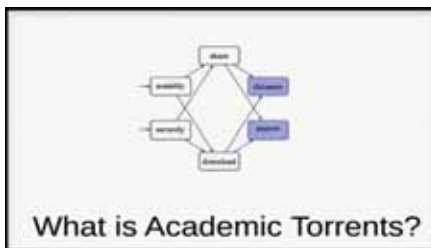
Més info: ves.cat/iRUB

CAP A LA INDEPENDÈNCIA... DEL CIBERESPAI

Academic torrents

Joseph Paul Cohen i Henry Z Lo, dos estudiants de la Universitat de Massachusetts, han posat en marxa una iniciativa, *Academic Torrents*, per compartir documents i bases de dades nascuts de la investigació científica mitjançant p2p. Una proposta perquè la gent acadèmica pugui compartir la feina que desenvolupen amb els seus companys. Tal com assenyalen a la web del projecte, "compartir grans volums de dades és difícil per als científics". El correu electrònic té certs límits de grandària i la configuració de servidors requereix un esforç. L'ús d'un sistema distribuït per compartir conjunts de dades de certa magnitud és una manera d'alleujar el problema. Construït per investigadors i per a investigadors, Academic Torrents "ofereix un repositori segur, escalable, d'alta disponibilitat i fàcil

d'usar", que ofereix una gran velocitat de descàrrega. Una fórmula senzilla i eficaç perquè les investigadores puguin carregar o descarregar qualsevol tipus de material científic.

Més info: academictorrents.com

EPIC FAIL

Jornada contra el desallotjament del CSO La Gordíssima

DV 7/02

L'onada de desallotjaments de centres socials okupats de l'àrea metropolitana de Barcelona ens situa davant la crida a la solidaritat i la resistència de les diverses assemblees. Actualment, diversos espais alliberats es troben en diferents fases judicials: Can Vies, La Carboneria i el Banc Expropiat esperen data de judici, una nova demanda de la propietat, una sentència o la data del desallotjament.

El CSO La Gordíssima, a Sant Andreu de Palomar, també afronta el desallotjament, un intent més del poder per acabar amb aquest model alternatiu i allunyat del capitalisme salvatge.

La cita amb *La Gordi*, a finals de setmana, ens planteja una jornada farcida d'actes culinaris, culturals, d'auto-organització, reivindicatius...

A les 8:30 del matí, s'ha previst fer un esmorzar popular i, tot seguit i fins el migdia, un taller d'estampació amb plantilles i l'exposició sobre els anys d'història del centre social. A les 12h, s'ha organitzat un debat, sota el títol *Sols el poble salva el poble*. Després del dinar popular, a les 14h, es farà un concert amb diferents cantautors i cantautores. A les 16h, començarà el taller de laboratori d'escriptura creativa i el taller sobre com afrontar la por en els processos de resistència. A les 18h, es continuarà amb un taller de ball de bot. A les 19h, es convoca una concentració a la plaça Orfila i, una hora després, s'organitza una xerrada sobre la història del moviment okupa a Sant Andreu.

Tots els actes es duran a terme dins el CSO i al carrer. CSO La Gordíssima. Pons i Gallarza, 10.

DJ06 /02

BARCELONA
Esmorzar de resistència i suport al desallotjament: *La Carbo es queda!*
7:30h CSOA La Carboneria
C. Compte d'Urgell, 30
Més info: laotracarboneria.net

Llibertat per Leonard Peltier
Concentració en motiu del 38è aniversari del seu empresonament
12:30h Consolat dels EUA. Passeig de la Reina Elisenda de Montcada, 23
Comitè de Solidaritat amb Leonard Peltier de Barcelona
Més info: cslpbarcelona@gmail.com

REUS
Xerrada de Miren Etxezarreta: *Tot el que cal saber sobre les pensions*
19:30h Sala d'actes del Centre de Lectura. C. Major, 15

DV07 /02

BARCELONA
Acte de suport i xerrada amb veïnes de Burgos: *Gamonal: aprenent de les lluites contra un bulevard*
19h Can Batlló. C. Constitució, 19

La calidesa de la Mediterrània
Veus en femení amb Rusó Sala
20:30h La Casa Elizalde
C. València, 302

GRANOLLERS
Concert: *Cookin' Monk*
22h Anònims, menjars i pensar
C. Ricomà, 47

MONTCADA

Concert solidari amb els camps de refugiats sahrauís
21h Al pati de l'Institut Sant Jaume Apòstol. C. Dènia

SABADELL
Manifestació solidària amb la plantilla de Panrico
19h Plaça de la Creu Alta
Més info: ftciac.wordpress.com

TORTOSA
Xerrada: *BCN World, oportunitat o estafa?*
19:30h Casal Popular Panxampla. C. Gil de Frederic, 6. Més info: tortosa.cup.cat

VALÈNCIA
Acte de presentació de la revista de pensament crític i anàlisi *Perspectives*
19h Racó de la Corbella. (cantonada carrer Maldonado i la plaça del Pilar)

DS08 /02

BARCELONA
Manifestació: *Aturem el desallotjament de Can Vies*
11:30h.
Plaça de Santis.

Concentració per Leonard Peltier
12:30h Plaça Sant Jaume
Més info: cslpbarcelona@gmail.com

GRANOLLERS
Acte de suport amb la plantilla de Panrico
18:30h Anònims, menjars i pensar
C. Ricomà, 47. Org: CGT Vallès Oriental

L'ESPLUGA DE FRANCOLÍ
Presentació: *Alternatives ciutadanes. Santa Coloma en transició*
19h Sala Lluçia Navarro
Casal de l'Espluga de Francolí

DG09 /02

BARCELONA
Xerrada: *Tunisia, Síria, Líbia, Egipte. Tres anys de revolució*
11h Centre Social de Sants
Més info: luchainternacionalista.org

Vermut i menjador vegà solidari amb les companyes represaliades
12:30h CSO Old School
Av. Vallcarca, 85

DM11 /02

BENIMACLET
Presentació del document i campanya: *El lloc de feina com a espai d'intervenció política*
19h30 CSB Terra de Benimaclet
C. Baró de Sant Petrielló, 9, baixos

FREQÜÈNCIES LLIURES

Ràdio Bronka 104.5FM Àrea metropolitana de Barcelona www.radiobronka.info
Contrabanda 91.4FM Àrea metropolitana de Barcelona www.contrabanda.org
Ràdio Línea IV 103.9FM Barcelona www.radiolinea4.net | **Ràdio Pica (només web) Barcelona** www.radiopica.net | **Ràdio RSK 107.1FM Nou Barris (Barcelona)** www.radiorsk.info | **Ràdio Trama 91.41FM Sabadell** www.radiotrama.net | **Ràdio Kaos (només web) Terrassa** www.radiokaos.cat | **Postscriptum Radio (només per internet) Terrassa** www.postscriptumradio.org | **Ràdio Pinsania 90.6FM Berguedà** www.radiopinsania.wordpress.com | **Ràdio 90 101.4FM Olot** www.r90.org | **Ràdio Klara 104.4FM València** www.radioklara.org | **Ràdio Maiva 105FM València** www.radiomaiva.wordpress.com | **Ràdio Aktiva 107.6FM Alcoi** www.radiokativafm.blogspot.com | **Ràdio Mistelera 101.4FM Dènia - La Xara** www.lamistelera.org | **Ràdio Bala 106.4FM Manresa** http://radiobalamanresa.wordpress.com

Coettv Nou Barris (Barcelona) coettv@gmail.com | **Sants TV** http://sants.tv
Gramenettv Gramenet del Besòs www.tvgramenet.org

Selecció d'alguns programes de LaTele. Podeu consultar la graella sencera o veure tots els vídeos a www.latele.cat. Emetem des de la plaça d'Espanya fins a Sant Pol de Mar al **CANAL 37 DE LA TDT**. Resintonitza la teva tele per trobar-nos!
CADA NIT A PARTIR DE LES 20H30 NOUS PROGRAMES!

dilluns: 20:30h. Notícies 1
dimarts: 20:30h. IV Animalista
dimecres: 20:30h. Contra-Infos

dijous: 22h. Y tu qué miras gilipollas?
El programa de punk de LaTele
divendres: 21h. Programa de falguia

dissabte: 22h. Cineclub 1
diumenge: 21h. La Xerrada

EL TEMPS

DIJOUS 6

Núvols i ventades fortes de ponent i mestral a última hora del dia. Les nevades podran ser fortes al Pirineu de Lleida.

DIVENDRES 7

Núvols i clars amb temperatures més fredes. Ventades moderades i cel molt clar, amb una excel·lent visibilitat.

DISSABTE 8

Un nou front escombrarà els Països Catalans d'oest a est durant la tarda. Ruixats curts i ventades fins a mitjanit.

DIUMENGE 9

Fred i vent. La neu caurà a la cara nord del Pirineu. Sensació més hivernal a les comarques de l'Ebre i l'Empordà.

DILLUNS 10

Inestabilitat a les comarques de muntanya, cota de neu a 800 metres, ventades i fred. Ambient d'hivern.

DIMARTS 11

Més ventades i més ruixats intermitents. Ullades de sol i cota de neu cap als 700 metres al Pirineu i Prepirineu.

inDirecta

/ ENRIC BORRÀS

«Sa meva lluita és que sa gent de baix pugui arribar alt»

**Sàgar Malé/
Mapasonor**
@SagarMale

Com creix la teva militància cap a la cultura popular del teu entorn?

A s'escola, mai no em varen ensenyar res. Allà, vaig aprendre de memòria *Los 36 puntos fundamentales del movimiento*... Però un mestre em va dir que hi havia una cosa que es deia *rondalla* i em va regalar un llibre de rondalles d'Antoni Maria Alcover (Editorial Moll). Vaig veure que estaven escrites en una llengua que no era la que m'estaven ensenyant a s'escola, sinó la que sentia parlar a ca meua i a sa gent que m'enrevoltava. Quan vaig anar a sa universitat, vaig aprendre un poc d'història des Països Catalans, dels quals alguna gent ja m'explicava coses. Després, vaig estar a València i vaig sentir cançons que entenia perfectament sense haver estudiat mai cap de ses seves llengües. Va ser quan vaig veure que tots formàvem una mateixa cultura lingüística, cosa que ens havien amagat i ens havien prohibit aprendre.

Has estat darrere la creació de festes com els Foguerons de Gràcia o d'escoles com Sa Ximbomba... és possible tornar a fer créixer la cultura popular, que semblava en extinció?

Això ens ha passat a s'Escola de Sa Ximbomba, que es va crear per aprendre a tocar i a cantar i on venien molts d'al·lotets petits. Quan ses nines arribaven als catorze anys i es joves es reien d'elles dient

“ja ve sa ximbombera”... ho deixaven. Però ha passat es temps i aquelles nines surten ses primeres quan hi ha alguna festa. Encara que pugui parèixer que aquests al·lots no tenen interès, més endavant, hi haurà una glosada en una plaça i tendran aquella cosa dins... i llavors ho faran! Sa natura és molt sàvia i ses coses enterrades surten en algun moment. El més futot és que no hi hagi la llavor.

“La cultura popular serveix per afiançar-se un mateix i adquirir confiança i sentiment de pertinença”

A què et refereixes?

Sa cultura popular és com una persona que neix amb un sac penjat a s'esquena i cada dia hi afegeix una cosa. Jo fa 71 anys que duc aquest sac i, es dia que jo me'n vagi, aquest sac quedarà, s'obrirà sa tela i, de totes ses coses que hi hauré posat, qualcuna quedarà en terra i qualcú l'arrepregarà. T'imagines sa quantitat de coses que podem deixar per sa gent que vendrà?

La cultura popular pot ser progressista o és conservadora per naturalesa?

Personalment, no la mir com a cultura tancada en si mateixa, sinó com una eina pel progrés. Jo sempre he lluitat per *culturitzar* sa gent, més que per *fer cultura*, perquè sa gent pogués creure i tenir confiança en ella mateixa, sabent,

per exemple, que cantar suposa una cosa bona perquè dóna confiança. L'important és sa comunicació. Per exemple: en sa trobada des xeremiers que fem cada any a Sa Pobla, l'important no és que soni més bé o més malament, això és secundari. Lluit perquè sa gent sàpiga i s'obri, perquè es xeremiers de Sa Pobla vagin a Barcelona o a Sicília. L'important és sortir, que vengui gent de fora i que aprenguin per rompre aquesta dinàmica d'encasellament.

La societat de la informació pot tenir un paper positiu o negatiu en tot això?

Avui, en temps de globalització, també s'intenta encasellar sa nostra manera de ser i de pensar. Es mitjans de comunicació et van matxucant i tu llegeixes uns titulars que, si no tens una formació interna, t'arribes a creure. No parlo d'una formació universitària, sinó de la formació quotidiana que dóna sa vida i sa llibertat.

Aquí rau la importància de la cultura popular?

Serveix per afiançar-se un mateix, per tenir sentiment de pertinença a un grup de gent que té unes determinades coses en comú, siguen gloses, fandangos o qualche cosa que cohesioni, que et doni confiança en tu mateix i sentiment de pertinença. La virtut és saber on et trobes. Tenir un auditori per anar a sentir gent no resoldrà cap problema, ja que sols fa bé per a quatre festes en s'estiu. El que és realment important és sa cultura de base. I per això sa meua lluita és que sa gent de baix pugui arribar alt. ◀

Toni Torrens

Activista de la cultura popular mallorquina

Toni Torrens, farmacèutic mallorquí de Sa Pobla, és una de les moltes persones activistes que treballen des de l'anonimat. Nascut l'any 1937, la seva formació va estar molt condicionada pel context d'agressió cultural contra la llengua i la cultura catalanes que perpetrava el franquisme. Aquest clima d'adversitat i la seva curiositat per conèixer l'entorn en el qual creixia el van dur a prendre consciència del paper del català i la cultura popular com a eines vertebradores i de transformació social. D'aleshores ençà, Torrens ha estat al darrere de la reactivació de l'escena de la cultura popular mallorquina, com els Foguerons de Sant Antoni a la vila barcelonina de Gràcia o les trobades de xeremiers de Sa Pobla, a més de participar en la Fundació ACCA de Búger i altres entitats. Defensor de la sobirania dels Països Catalans, la seva hiperactivitat cultural ens confirma aquella dita segons la qual el moviment ciutadà que canvia les coses ho demostra caminant.